

DEN DANSKE DOMMERFORENING
FORMANDEN

Retten i Korsør
Kriminalretten
Kirkepladsen 14,
4220 Korsør
Tlf. 58 36 09 99
Fax 58 36 09 98

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2 -6
1470 København K.

16. december 2005
J.nr. 135/2005

MODTAGET

19 DEC. 2005

Familiestyrelsen

Deres j.nr. 04-5013-00036

ue 13/12

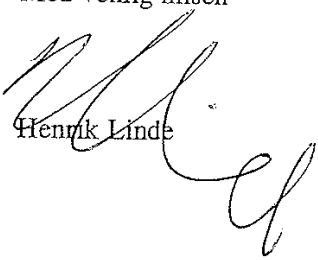
MRV

I et brev af 5. december 2004 har Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender anmodet om eventuelle bemærkninger til Ægtefællepensionsudvalgets betænkning: Ægtefællers pensionsrettigheder - behandling på skifte af fællesbo. Betænkning nr. 1466, 2005 samt Familiestyrelsens ligestillingsvurdering af udvalgets forslag.

På grund af høringsfristens længde har foreningen ikke haft mulighed for en tilbunds gående gennemgang men finder umiddelbart at kunne tilslutte sig udvalgsflertallets forslag.

Foreningen har ikke bemærkninger til Familiestyrelsens ligestillingsvurdering.

Med venlig hilsen

Henrik Linde

19/12
Familiestyrelsen J.nr. 04-5013-00036

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K.

MODTAGET
02 JAN. 2006
Familiestyrelsen

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 23-12-2005
J.NR.: 04-013402-05-2349
REF.: spi-kfe

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005 om ægtefællers pensionsrettigheder - behandling på skifte af fællesbo.

Familiestyrelsen har ved brev af 22. november 2005 anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte betænkning.

Betænkningen har været forelagt Advokatrådets Privatretsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal fremkomme med følgende bemærkninger:

Advokatrådet finder det positivt, at der efter mange års udvalgsarbejde er udarbejdet en betænkning, som indeholder et forslag til nye regler om deling af pensionsordninger på skiftet mellem ægtefæller, idet pensionsordninger vedrører en voksende andel af ægtefællers formue. Ikke sjældent udgør pensionerne det største aktiv i en bodeling eller kan i bedste fald sidestilles med friværdi i en fast ejendom. Betænkningen og det kommende lovforslag har derfor meget stor praktisk betydning for ægtefællers formuedeling i fremtiden i forbindelse med separation og skilsmisse.

En konsekvens af lovudkastet er, at der kan flyttes betydelige pensionsrettigheder ud af formuefællesskabet og der indføres en indirekte form for særeje, hvad pensionsrettigheder angår. Der sker herved en udhuling af formuefællesskabet og de bagvedliggende begrundelser, som er bærende for, at formuefællesskab og lighedeling er indført og bibeholdt. På den baggrund skal Advokatrådet opfordre til, at der i kølvandet af vedtagelsen af et eventuelt lovforslag på ægtefællepensionsområdet tages initiativ til en egentlig reform af hele formueordningen indenfor familieretten.

Selvom den klarhed og rimelighed, der igennem mange år har været efterlyst i forbindelse med pensioners stilling ved ægtefælleskiftet, ikke fuldt ud er opnået ved det foreliggende lovudkast, finder Advokatrådet efter omstændighederne, at lovudkastet må betragtes som en forbedring af den gældende retstilstand på området, uanset det ikke kan udelukkes, at udkastet vil indebære en forringelse af retsstillingen for den ene af parterne i nogle af de ægteskaber, hvor der er stor forskel på parternes pensionsopsparing.

Bemærkninger til lovudkastenes enkelte bestemmelser

§ 1 - Lov om ægteskabets retsvirkninger

Ad § 16 a

Advokatrådet kan for så vidt tilslutte sig tankerne bag bestemmelsen om den længstlevende ægtefælles ret til at udtage egne pensionsrettigheder og lignende rettigheder forlods ved et skifte af fællesboet efter førsteafdøde ægtefælles død.

Men bestemmelsen er ikke i overensstemmelse med det almindelige formuefællesskabs princip, hvorefter udbetalte pensionsordninger indgår i bodelingen ved ægtefælles opgørelse af fællesboet, når boet skiftes, og understreger dermed det nævnte behov for en egentlig reform af formueordningen indenfor familieretten.

Ad § 16 b

Også denne bestemmelse, der indebærer en forlodsudtagelsesret til pensionsordninger, er en så væsentlig ændring af det i dansk ret almindelige princip om ægtefælles formuefællesskab, at dette ikke bør stå alene.

For en lægmand vil det givetvis synes uforståeligt, at den formue, en ægtefælle måtte have sparet op i en kapitalpensionsordning, skal behandles anderledes på fællesboskiftet end den opsparing, som den anden af ægtefællerne måtte have sparet op i fast ejendom, f.eks. et sommerhus eller i værdipapirer. Formålet for begge ægtefæller har været en sikring af det økonomiske grundlag for ægtefællernes pensionisttilværelse.

Bestemmelsen tager sit udgangspunkt i en rimelighedsvurdering af ægtefællernes pensionsforhold ved fællesboskiftet.

Der er risiko for, at der i en lang periode fremover vil være usikkerhed omkring, hvor grænsen for rimelighed går, idet det af lovudkastet og bemærkninger ikke tydeligt fremgår, hvad der menes hermed.

Advokatrådet skal på den baggrund opfordre til, at der i det kommende lovforslag på området sker en væsentlig uddybning af bemærkningerne til bestemmelsen således, at det mere klart fremgår, hvornår en pensionsrettighed er rimelig.

Udkastet tager sit udgangspunkt i, at alle sædvanlige arbejdsmarkedspensioner er rimelige, ligesom tilsvarende bidrag til kapital- og ratepensionsordninger er at anse for rimelige. Det er Advokatrådets opfattelse, at selv disse "rimelige" ordninger kan være konkret urimelige:

Et ægtepar har været gift i 14 år, hvorunder manden har opsparret 800.000 kr. i en kapital- og ratepension. Hustruen har ingen pensionsordning; men har arvet 800.000 kr. fra sine forældre. Beløbet er investeret i værdipapirer. Efter gældende ret vil parterne skulle ligedele formuen med 800.000 kr. til hver. (Der bortses fra regulering som følge af latente skatter/afgifter på ordningen). Efter forslaget vil parret skulle

stiget efter bemærkningerne ikke længere anses for en egentlig deling af pensionsordningen.

Ad § 16 h

Bestemmelsen åbner op for at aftale såvel særeje som fælleseje for pensionsordninger således, at ægtefællerne bringer pensionsordningen ud af regelsættet om forlodsudtagelse med deraf følgende mulighed for kompensation.

I tilfælde af, at parterne har bestemt at pensionsordningen skal være særeje, kan kompensation alene ske efter den gældende ægteskabslovs § 56 eller efter reglerne om vederlagskrav i retsvirkningslovens § 23, stk. 1, om misbrug af rådighed over fællesboets midler.

Muligheden for at aftale fælleseje bør gælde ikke blot kapital- og ratepensionsordninger, men samtlige ordninger af pensionslignende karakter. Det er endvidere Advokatrådets opfattelse, at aftale om særeje/fælleseje i relation til pensionsordninger tillige bør kunne aftales med henblik på den ene ægtefælles død.

Bestemmelsen åbner mulighed for at aftale, at også fremtidige indbetalinger skal være særeje. Denne bestemmelse ændrer på den hidtidige praksis, hvorefter det ikke kan aftales, at den ene ægtefælle vilkårligt kan forøge sit særeje. Bemærkningerne begrundet ikke yderligere, hvorfor der skal ændres på hidtidig praksis om det præceptive surrogationsprincip.

Denne forskelsbehandling af pensioner og andre særejeaktiver forekommer ikke hensigtsmæssig.

§ 2 - Lov om skifte af fællesbo m.v.

Skiftelovens § 65, stk. 3

Ingen specielle bemærkninger.

§ 3 - Lov om tjenestemandspension, § 4 - Lov om vederlag og pension m.v. for ministre og § 5 - Lov om pensionering af civil personel i forsvaret

For ovennævnte 3 love er der tale om harmonisering af regler, således at disse er i overensstemmelse med de pensionsmæssige forhold i forbindelse med separation og skilsmisse fastsat i de nye bestemmelser i retsvirkningsloven.

For så vidt angår de ordninger, som fremover skal deles, fordrer dette en noget kompliceret beregning, når der er tale om løbende ydelser, som lægges ud til de pensionskasser, hvor opsparingsordningerne foretages.

Udkast til lov om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse

Efter at det også er blevet muligt at pålægge mandsbidrag, findes en opdatering af enkepensionen som foreslået i lovudkastet at være en god idé. Loven er kønsneutral og vedrører således også registrerede partnere.

Det er endvidere en god idé, at der tages stilling til retten til ægtefællepension i forbindelse med separation, idet en lang række øvrige retsvirkninger ophører ved separation.

Da spørgsmålet om ægtefællepension nu indtræder som et vilkår i forbindelse med separation, er det vigtigt, at der overfor statsamterne/de nye statsforvaltninger indskræpes betydningen af at drøfte dette punkt med ægtefæller under separationsforhandlingerne. Det er Advokatrådets erfaring, at det meget ofte forholder sig således, at parterne ikke under vilkårsforhandlingerne er blevet gjort særskilt opmærksomme herpå og derfor ikke har været klar over betydningen for fastsættelse af bidrag i relation til ret til ægtefællepension.

Af bemærkninger til udkastets lovbestemmelser er der følgende:

Generelt virker det sprogligt forvirrende, at den ægtefælle, som er pålagt bidrag og dermed omfattet af den pågældende pensionsordning, kaldes "den tidligere ægtefælle". I stedet foreslås det at anvende terminologien "den bidragspligtige ægtefælle".

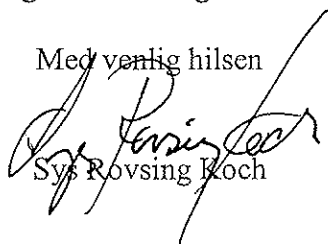
Ad § 5, stk. 2

Bestemmelsen virker uforståelig, idet der bør være en fri adgang for den bidragsberettigede ægtefælle til at give afkald på ægtefællepension.

Ad § 10

Det findes urimeligt, at en ægtefælle, som modtager tidsbegrænsede ægtefællebidrag, kan få frataget retten hertil, ved at den bidragsberettigede ægtefælle kan overføre sin pensionsordning fra en ordning til en anden. Beskyttelsen bør være ens for både tidsbegrænsede og tidsubegrænsede bidragsberettigede ægtefæller, indenfor den periode hvor man er berettiget til bidrag. Der sker således en væsentlig forringelse af den tidsbegrænsede bidragsberettigede ægtefælles rettigheder.

Med venlig hilsen

Sys Røvsing Koch

Familiestyrelsen
Æbeløgade 1
2100 København Ø

Att. Malene Vestergaard

Dato: 3. januar 2006
J.nr.: 219197 - SS
Skr.: Bente Thomsen
Dir. Tlf.: 46 92 92 49
E-mail: bthomsen@dahlaw.dk
Fakta: DAHL er 100 jurister blandt 235
medarbejdere og har 5 kontorer
i Danmark og 2 i Tyskland

**Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005 af
22.11.2005**

På vegne FAF fremsender jeg hermed høringssvar i forbindelse med ovennævnte be-
tænkning.

Venlig hilsen

Susan Sørensen

Høringsvar vedrørende ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005 af d. 22/11 2005

Udvalgsarbejdet blev i sin tid (1997) igangsat bl.a. med henblik på at fremkomme med forslag til at afbøde, "at retsstillingen med hensyn til behandlingen af pensions- og forsikringsrettigheder på ægtefælleskifte på en række punkter kan give anledning til tvivl eller opfattes som urimelig."

Af betænkningen fremgår det tydeligt, at der har været to væsentlige synspunkter, nemlig det pensionspolitiske og det familiepolitiske hensyn, og da disse to hensyn har været varetaget af to eller flere (modstående) fraktioner i udvalget, er betænkningen og dermed også lovforslaget præget af disse noget uforenelige størrelser og ender i et forligsmæssigt forslag.

Langt hen ad vejen fremstår lovforslaget som udtryk for, at det er den pensionspolitiske del, der har haft størst gennemslagskraft, men det er dog FAF's opfattelse, at også den familiepolitiske del har haft stor betydning for udarbejdelsen af lovforslaget.

Som en nyskabelse forslås det, at alle rimelige pensionsordninger kan holdes uden for skifte i anledning af separation og skilsmisse; dette er på mange måder umiddelbart en praktisk løsning (idet man da ligestiller de ordninger, der efter gældende ret holdes udenfor skiftet med de ordninger, der skal inddrages), men omvendt indføres der ved forslaget en form for særeje ad bagvejen. Dette sker, uden at der har været en egentlig drøftelse på baggrund af forudgående og tilbunds gående undersøgelser om familielivet i Danmark, ægtefællers behov og ønsker på formueområdet osv. og forekommer derfor uheldig. FAF vil derfor opfordre til, at en løsning, som den af udvalget foreslåede, afventer en nærmere undersøgelse og omfattende diskussion af hele familieretsområdet.

Det bemærkes i den sammenhæng, at der for så vidt ikke ses nogen nærmere begrundelse for at behandle pensionsopsparinger på anden måde end anden opsparing, og at det kan forekomme stødende, at én form for opsparing, nemlig pensionsopsparing kan holdes uden for skiftet, hvorimod en anden form f.eks. værdipapirer eller friværdi i fast ejendom skal deles.

Forslaget giver efter FAF's opfattelse anledning til tvivl og usikkerhed blandt ægtefæller (og deres rådgivere), idet spørgsmålet om, hvad en rimelig pensionsordning er, er uvist og uafklaret og derfor i sidste ende må afklares af domstolene. Lovforslaget er derfor processkabende og ikke mindst stiller det krav til og om rådgivning, *inden* parterne indgår ægteskab, hvilken rådgivning i dag stort set ikke finder sted.

Der lægges ved forslaget op til, at loven skal gælde for alle eksisterende ægteskaber (og naturligvis også fremtidige), hvilket efter FAF's opfattelse måske nok er den praktiske løsning, men som også forekommer noget u hensigtsmæssig, idet nuværende ægtepar har indgået ægteskab og aftaler i forbindelse med dette i tillid til og tiltro på eksisterende lovgivning. Disse ægtepar vil derfor skulle foretage sig noget aktivt, f.eks. oprette ægtepagt eller ophæve en sådan. Det ville fremstå mere rimeligt, såfremt det alene er fremtidige ægtepar, der skal forholde sig til den nye lov, evt. kombineret med en mulighed for, at nuværende ægtepar ved ægtepagt kan tilvælge den nye lovs regler.

Til førnævnte nyskabelse er der to undtagelser, henholdsvis en regel om fællesskabskompensation og en regel om rimelighedskompensation. Disse regler er skønsregler og dermed måske også processkabende, men er også helt klart udtryk for, at de familiepolitiske hensyn har vægtet ved forslagets fremsættelse. Begge regler har som bærende moment "familien" og dennes mulighed for at indrette sig efter egne ønsker og behov uden at skulle spekulere i pension og evt. senere deling heraf. Uagtet at der er tale om skønsregler, finder FAF, at disse er en væsentlig og nødvendig del af lovkomplekset, idet dette uden disse kompensationsregler ville være ganske uacceptabelt.

Udvalgets overvejelser og forslag til ændringer for så vidt angår længstlevendes mulighed for at udtage egne pensionsrettigheder forlods ved førstafdødes død forekommer velovervejede og rigtige. Erfaringen viser, at det for ægtefællerne oftest er længstlevendes forsørgelse, der vægter mest og derefter børnenes (fælles- som særbrøn). Dette gælder uanset, hvem af ægtefællerne, der måtte blive længstlevende. FAF kan derfor tilslutte sig udvalgets forslag om længstlevende udvidede adgang til forlodsudtagelse.

Ligeledes kan FAF tilslutte sig udvalgets forslag til opdatering af enkepensionsloven, herunder ikke mindst, at loven bliver gjort kønsneutral. Dog bør det være muligt for en bidragsberettiget ægtefælle at give afkald på bidrag til fordel for en senere ægtefælle.

Afslutningsvis henstiller FAF til, at et så vigtigt område inden for familieretten ikke bare ændres "ved et snuptag", men derimod gøres til genstand for omfattende drøftelser og undersøgelser, og at der så på baggrund heraf tages samlet stilling til fremtidens lovregler!! Det er særdeles uheldigt, at enkelte punkter udskilles til særskilt lovregulering.

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

Fax nr. 39 27 18 89

MODTAGET

04 JAN. 2006

Familiestyrelsen

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 35
FAX 33 93 17 55

DATO: 3. januar 2006
REF.: krl/lpc

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005 om ægtefællers pensionsrettigheder – behandling på skifte af fællesbo

Danske FAMILIEadvokater skal fremkomme med følgende generelle bemærkninger:

Ikke mindst i lyset af, at pensionsordninger, herunder specielt deciderede opsparringsordninger, udgør en ikke ubetydelig andel af ægtefællers formue og som dermed indgår i formueopgørelser ved såvel skifte i forbindelse med dødsfald som ved separation/skilsmisse, må det betragtes som meget positivt, at der nu kommer en lovgivning, der i det store hele dækker området frem for at behandlingen beror på delvis lovgivning, delvis praksis, der end ikke kan anses for at være entydig.

Dertil kommer, at der nu indføres en højere grad af ensartethed mellem de forskelligartede pensionsordninger, hvilket hidtil har kunnet medføre markante urimeligheder ved at den ene ægtefælle eksempelvis har kunnet tage hele sin pension og samtidig i medfør af de sædvanlige delingsregler tillige har fået halvdelen af den andens pension. Endelig skal positivt fremhæves, at en pensionsordning kan bevare sin status som pension og dermed fremtidig forsørgelse, også selv om pensionsordningen rent faktisk er kommet til udbetaling.

Bemærkning til lovudkastenes enkelte bestemmelser:

Ad § 16 a

Danske FAMILIEadvokater finder det naturligt, at længstlevende har ret til forlods at udtage egne pensionsrettigheder ved skifte af fællesbo af forsørgelsesmæssige hensyn. Og finder hermed, at det er en velkommen nyskabelse at en allerede udbetalt pensionsordning under de betingelser, der er opregnet i paragraffen, kan bevare sin status, hvorved den urimelige retstilstand undgås, at det kan være tilfældigt, om en pensionsordning er nået at blive udbetalt før eller efter et dødsfald.

Det havde dog forekommet hensigtsmæssigt, om udvalget i betænkningen konkret var gået ind og havde taget stilling til, om opspareret overskud i virksomhed kunne

falde ind under "lignende rettigheder", når henses til, at et sådan opsparat overskud ved ophør af virksomheden kan sættes ind på en pensionsordning og at det for mange erhvervsdrivende kan anses for mere attraktivt at spare op til pensionen på denne måde frem for at gøre det løbende.

Ad § 16 b

Danske FAMILIEadvokater ser med en vis betænkelighed på denne bestemmelse. For det første fordi afgrænsningen af, hvad der må anses for at være rimeligt, kan blive særdeles vanskeligt. Det udgangspunkt, der er givet i bemærkningerne til bestemmelsen, synes at tage udgangspunkt i, at en ægtefælle har indbetalt løbende til pensionsordningen under hele erhvervslivet og at indbetalingerne hele tiden har stået i det samme forhold til indtjeningen.

Dette behøver jo ikke på nogen måde være tilfældet. En ægtefælle kan eksempelvis have undladt at indbetale på pensionsordninger de første 20 år af et ægteskab og så til gengæld foretage meget store indbetalinger de sidste 10 år. Dermed kunne de samlede indbetalinger anses for at være rimelige set i forhold til den indtægt, der har været i løbet af årene, mens de ikke anses for rimelige, hvis de alene sættes i forhold til indtjening gennem de 10 år. Bemærkningerne må umiddelbart forstås således, at det er indbetalingstidspunktet, der er det afgørende.

Et særligt problem kan der i øvrigt være ved pensionsordninger for ansatte i selskaber, de selv dominerer. Skal rimeligheden sættes i forhold til den udbetalte løn eller selskabets overskud? På samme måde må det forudses, at det kan give anledning til fortolkningsproblemer – og dermed retssager – om, hvad der må anses for at være en rimelig pensionsalder, specielt for selvstændige, idet det jo ofte ikke vil kunne konstateres, om den pågældende har planlagt at gå på pension som 60-årig eller 70-årig, hvilket jo er af væsentlig betydning ved bedømmelsen af, hvad der er rimeligt at spare op.

Ad § 16 c

Danske FAMILIEadvokater finder ikke reglen hensigtsmæssig i den valgte udformning. Mere principielt kan anføres, at hvis kortere ægteskab defineres som værende under 5 år, så er det hensigtsmæssigt at man sætter denne tidsgrænse i lovteksten og ikke i bemærkningerne, men der ses ingen grund til at fravige de almindelige regler for ægtefælleskifte, hvori der er en vis mulighed for at tage hensyn til, at et ægteskab har været kortvarigt.

Udgangspunktet er imidlertid, at et ægteskabs retsvirkninger indtræder ved ægteskabets indgåelse, og der bør ikke gælde en "5-årig frist" for specielt pensioner. § 16 d synes i øvrigt at kunne anvendes på pensionsrettigheder efter § 16 c, ligesom Ægteskabslovens § 56 og § 23, stk. 1, kan anvendes, men der ses ikke nogen grund til, at man skal tage en sådan omvej.

Ad § 16 d

Uanset, at Danske FAMILIEadvokater ser med sympati på, at der kompenseres for den ægtefælle, der ikke har haft mulighed for at foretage en pensionsopsparing, så synes § 16 d at indeholde ret vanskelige afgrænsningsmuligheder. Drejer det sig om en ægtefælle, der har været på deltid, hvor pensionen så omregnes til heltid, så er det rimelig enkelt, men hvis deltid har medført, at den pågældende ikke har opnået lederstilling med den deraf højere indtjening og pension, så vil der ikke blive kompenseret for dette.

Udvalget synes i øvrigt for så vidt angår den hjemmearbejdende, at have sprunget meget let henover problemet, idet et skøn over hvilken pensionsopsparing den pågældende kunne være foretaget, hvis den pågældende havde været på arbejdsmarkedet, ikke umiddelbart kan foretages.

Det forudsætter først og fremmest at man ved, hvilket arbejde den hjemmearbejdende ville have påtaget sig. Hvis en stud.med. for 25 år siden opgav studiet for at blive hjemmearbejdende, er det så en pensionsopsparing som overlæge, der ligger indenfor skønnet? Derved vil den hjemmearbejdende få en større kompensation end den stud.med., der blev sygehjælper og som derfor må anses for at have en efter egne forhold rimelig pension. Situationen vil dog, for så vidt angår det langvarige ægteskab, falde ind under § 16 e.

Ad § 16 e

Umiddelbart synes § 16 e at samle op på de tilfælde, hvor en ægtefælle ikke selv har sørget for sin pensionsordning og hvor § 16 d ikke giver tilstrækkelig kompensation. Imidlertid er der i bemærkningerne indført begrænsning i, hvad "urimeligt" er, hvilken begrænsning burde have været indsat i lovteksten, om ikke med et beløb så dog f.eks. en henvisning til eksempelvis "svarende til folkepension eller 1½ x folkepension". Men hvis de beløbsmæssige intentioner følges, vil det betyde, at et ægtepar, hvoraf den ene har og har haft en rimelig stor indtjening, som har haft et stort forbrug, og hvis eneste opsparing står i pensionsordninger, kan få en meget skæv deling. Disse pensionsordninger kan sagtens være rimelige og der vil heller ikke være tale om at § 23 kan bruges og § 16 d kan heller ikke anvendes, hvis den anden ikke har en pensionsordning, der skyldes arbejdsløshed eller sygdom, og kompensationsbeløbet vil så være begrænset til de p.t. anførte kr. 135.000, uanset størrelsen af den andens pensioner.

Ad § 16 f

Reglen giver ikke anledning til bemærkninger, når bortses fra stk. 5. Denne indskrænkning i hvad ægtefæller kan aftale, er en væsentlig indskrænkning i den aftalefrihed, der i øvrigt er mellem ægtefæller ved skifte. Det synes at være en urimelig

hindring for i mange boer at opnå et rimeligt resultat for begge parter, hvis der skal indhentes tilladelse fra pensionsinstituttet. Det fremgår i øvrigt ikke, om et pensionsinstitut har ret til at foretage en selvstændig prøvelse af, om den erklæring der afgives fra parterne er korrekt. Hvis et ægtepar er enige om, at den ene udtager lystbåden og den anden pensionsordningen - uanset at den tilhører den anden – så skulle et pensionsinstitut stille sig hindrende i vejen for dette?

Ad § 16 g

Ingen anledning til bemærkninger.

Ad § 16 h

Det findes umiddelbart betænkeligt, at der kan aftales særeje på ubegrænsede fremtidige indbetalinger. I særdeleshed da der ikke kan anvendes vederlagskrav efter § 23, stk. 2. Dette skal ses i lyset af, at såfremt en erhvervsdrivende er under virksomhedsordningen, så kan der indbetales op til 1/3 af virksomhedens overskud til en pensionsordning. Det vil være meget svært at karakterisere dette som værende uforholdsmæssigt stort og dermed være omfattet af misbrugsreglen. En konsekvens af den særstilling, pensioner nu får ved opgørelse af bodeling, må naturligvis være som anført i stk. 2, at der kan aftales, at de skal indgå i delingen af fællesboet. Det forekommer noget snævert, at det alene er kapital- og ratepensioner, idet der ikke ses noget til hinder for, at ægtefæller, idet det må anses for ganske utænkeligt, at ægtefællerne før en separation eller skilsmisse bliver aktuel, kan aftale, at man også vil tage hensyn til en række andre pensionsordninger.

Men for at en sådan deling skal give nogen mening, bør stk. 2., 2. punktum, udgå. Der er ingen grund til, at ægtefællerne skal tvinges til at det er den ene, der udtager en ordning, hvis det drejer sig om ordninger, der kan overgå til den anden helt eller delvis.

Såfremt det eneste aktiv i et fællesbo er en pensionsordning, afskærer man jo reelt den anden fra at få sin halvdel, uanset at man netop har aftalt dette. Det forekommer ikke logisk, at en ægtefælle, der får kompensation, kan få det ved at anvende § 16 f, hvorimod en ægtefælle, der har et umiddelbart aftalt krav på halvdelen, ikke får den samme rettighed.

Ad bevarelse til ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse

Danske FAMILIEadvokater har bemærket sig, at loven nu ikke længere er diskriminerende på køn.

Danske FAMILIEadvokater kan derimod ikke få ind for, at retten til ægtefællepension bortfalder/gøres afhængigt af bidragspligt allerede ved separationen.

Uanset, at størstedelen af ægteskabets retsvirkninger bortfalder allerede ved separationen, så vil der opstå et "tomrum", idet fraseparerede i forhold til en tredje person, ikke vil kunne få rettigheder, som i et ægteskab eller ægteskabslignende forhold, så længe det oprindelige ægteskab ikke er opløst.

Ad § 5, stk. 2

Bestemmelsen forekommer noget uforståelig, idet det ikke står ganske klart, hvad det er for et misbrug, der skulle hindres. Såfremt der er tale om, at den der giver afkald, må antages at afgå ved døden kort efter, så vil det fulde beløb jo under alle omstændigheder blive udbetalt til den pensionsberettigedes ægtefælle ved den pensionsberettigedes død.

Ad § 10

Danske FAMILIEadvokater må stille sig uforstående overfor, hvorfor en frasepareret eller fraskilt ægtefælle, der er berettiget til tidsbegrænset bidrag, ikke skal beskyttes mod at retten til ægtefællepension forringes væsentligt. Udgangspunktet ved bidragspligt er jo, at der netop ikke er tidsbegrænset bidrag. Sammenhængen mellem ægtefællepensionsrettigheder og bidrag er et spørgsmål om forsørgelse og det vil sige, at en ægtefælle, der kun delvis kan forsørge sig selv og som derfor er blevet tilkendt det maksimale 10-årige tidsbegrænsede bidrag, kan risikere, hvis den tidligere ægtefælle afgår ved døden kort efter separationen/skilsmissen, at stå uden forsørgelse.

Med venlig hilsen

Kirsten Rejmers-Lund

Bestyrelsesmedlem i Danske FAMILIEadvokater

Dommerfuldmægtigforeningen
Bestyrelsesmedlem Henrik Gjørup

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

MODTAGET
02 JAN. 2006
Familiestyrelsen

c/o Fogedretten i Århus
Kannikegade 16
8000 Århus C
Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 12 91 00
Dir. tlf. 86 12 59 11 - 7019
hg@dommerfm.dk

J.nr. 55/05

Den 28. december 2005

J.nr. 04-5013-00036 - høring

Ved brev af 22. november 2005 har Familiestyrelsen anmodet Dommerfuldmægtigforeningen om eventuelle bemærkninger til betænkning nr. 1466 om ægtefællers pensionsrettigheder - behandling på skifte af fællesbo, samt styrelsens ligestillingsvurdering heraf.

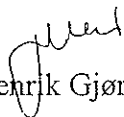
Høringen har været forelagt foreningens dødsboskiftefagudvalg, der er fremkommet med følgende bemærkninger:

"Fagudvalget finder, at de foreslåede ændringer udgør en klar forbedring i forhold til den retstilstand, der gælder på området i dag. Den usikkerhed, der naturligvis vil være, indtil retspraksis har afgjort, hvad der nærmere skal forstås ved "egne rimelige pensionsrettigheder", ses ikke at være noget stort problem.

Vedrørende lovens ikrafttræden kunne man overveje at lade de nye regler gælde for separationer og skilsmisser, hvor begæring er indgivet eller sag anlagt efter lovens ikrafttræden. Herved undgås spekulationer om at få en sag afsluttet henholdsvis før og efter lovens ikrafttræden. Fagudvalget finder endelig, at det er vigtigt, at loven træder i kraft så hurtigt som muligt."

Foreningen kan henholde sig til fagudvalgets bemærkninger.

Med venlig hilsen

Henrik Gjørup

Ministeriet for familie-og
forbrugeranliggender
Stormgade 2 6
1470 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09

HWO11220/Sagsbeh. HWO
J.nr. 09.2005-69.2

Deres j.nr. 04-5013-00036

12. januar 2006

Ved skrivelse af 22. november 2005 har Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender anmodet om eventuelle bemærkninger til udvalgets forslag, som vedrører en ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger for så vidt angår pensioners behandling på skifte af fællesbo og en revision af den gældende enkepensionslov, samt om eventuelle bemærkninger til den medfølgende ligestillingsvurdering.

I skrivelse af 22. og 23. november 2005 har Familiestyrelsen anmodet om en udtalelse om Ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005 om Ægtefællers pensionsrettigheder - behandling på skifte af fællesbo.

Betænkningen har været forelagt Københavns Byrets skifteafdeling, og jeg skal herefter udtale, at betænkningen ikke giver byretten anledning til bemærkninger, bortset fra at gennemførelse af de foreslåede ændringer formentlig vil give anledning til en del retssager for at få afklaret retstilstanden.

Med venlig hilsen

f/Søren Axelsen

Stig Nørskov-Jensen

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Præsidenten
Albanigade 28
5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12
Fax 66 12 97 12

MMJ14743/Sagsbeh. MMJ
J.nr. 09.2005-62.2
Deres j.nr.

2. januar 2006

Ved skrivelse af 22. november 2005 (j.nr.04-5013-00036) har ministeriet anmodet om en udtalelse om ægtefællers pensionsrettigheder - behandling på skifte af fællesbo. Betænkning nr. 1466, 2005 samt Familiestyrelsens ligestillingsvurdering af udvalgets forslag.

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Roskilde oplyse, at vi ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

H.P. Rosenmeier

Vestre Landsret
Præsidenten

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

MODTAGET

04 JAN. 2006

Familiestyrelsen

J.nr. 40A-VL-56-05
Den 03/01-2006

I et brev af 5. december 2005 (J.nr. 2004-5013-00036) har Familiestyrelsen anmodet om en udtalelse om Ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005 om Ægtefællers pensionsrettigheder – behandling på skifte af fællesbo.

Sagen har været forelagt landsrettens dommere, og jeg skal herefter udtale, at betænkningen ikke giver landsretten anledning til bemærkninger, udover at en gennemførelse af de foreslåede ændringer antageligt vil give anledning til et ikke ubetydeligt antal retssager for at få afklaret retstilstanden.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bjarne Christensen".

Bjarne Christensen

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 11 JAN. 2005
J.nr. 40A-ØL-62-05

Ministeriet for Familie og
Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

MODTAGET

13 JAN. 2006

Familiestyrelsen

Familiestyrelsen har ved brev af 22. november 2006 (j.nr.2004-5013-00036) anmodet om en udtalelse om Ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005 om Ægtefællers pensionsrettigheder – behandling af skifte på fællesbo.

I den anledning skal jeg – efter at sagen har været forelagt på et plenarmøde for landsrettens dommere den 6. januar 2006 – udtale, at landsretten kan tiltræde Vestre Landsrets høringsvar af 3. januar 2006, som er landsretten bekendt.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen
Nanna Blach

Domstolsstyrelsen

Familiestyrelsen
Sendt pr. mail

Administrationskontoret
St. Kongensgade 1-3, 4. sal
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

LHS10459/Sagsbeh. LHS
J.nr. 4104-2005-41.4

3. januar 2006

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning: Ægtefællers pensionsrettigheder - behandling på skifte af fællesbo. Betænkning nr. 1466, 2005 samt Familiestyrelsens ligestillingsvurdering af udvalgets forslag.

Ved brev af 22. november 2005 har Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til Ægtefællepensionsudvalgets forslag, som vedrører en ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger for så vidt angår pensioners behandling på skifte af fællesbo samt en revision af den gældende enkepensionslov, samt om eventuelle bemærkninger til den medfølgende ligestillingsvurdering

Styrelsen er bekendt med - og kan tilslutte sig - Vestre Landsrets bemærkning om, at en gennemførelse af de foreslåede ændringer antageligt vil give anledning til et ikke ubetydeligt antal retssager for at få afklaret retstilstanden.

Vi har ikke i øvrigt bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen

Jacob Scherfig

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

MODTAGET
03 JAN. 2006
Familiestyrelsen

02-01-06

Familiestyrelsen har med brev af 23. november 2005 anmodet Foreningen af Statsamtmænd om bemærkninger til betænkning nr. 1466 afgivet af Ægtefællepensionsudvalget om behandlingen af ægtefællers pensionsrettigheder i forbindelse med skifte af fællesbo. Desuden har man bedt om bemærkninger til ligestillingsvurdering af ægtefællepensionsudvalgets forslag til ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger.

STIFTAMTMANDEN

STATSAMTET FYN
ODENSE SLOT
INDG. A, 1. SAL
NØRREGADE 36-38
5000 ODENSE C

Foreningen finder det tilfredsstillende, at det er lykkedes at udarbejde et forslag til ændring af den gældende retstilstand ifølge retsvirkningslovens § 15, stk.2, hvorefter pensionsordningers art som kapital- og ratepensioner eller løbende livsbetingede pensioner er afgørende for, om ordningerne skal indgå i bodelingen eller holdes uden for denne. Dermed er der udsigt til, at man i fremtiden kan undgå de urimelige resultater, hvorefter en ægtefælle må affinde sig med, at hele pågældendes pensionsopsparing indgår i bodelingen, mens den anden ægtefælles pensionsordninger holdes uden for delingen.

TELEFON: 66 11 90 00
FAX: 65 91 24 00
FYN@STATSAMT.DK
WWW.STATSAMT.DK

Foreningen kan tilslutte sig udvalgets forslag om, at rimelige pensionsordninger uanset art holdes uden for bodelingen. Denne regel bør imidlertid ikke stå alene.

Foreningen kan derfor tilslutte sig udvalgsflertallets forslag om kompensation til den ægtefælle, der grundet fravær fra arbejdsmarkedet har udsigt til en mindre pension af den grund ("fællesskabskompensation").

Foreningen kan endvidere tilslutte sig den kompensationsregel, der sikrer, at ægtefæller, der enten ingen pension har, eller som kun har en beskeden pension, efter et længerevarende ægteskab kan få kompensation for ikke

at blive stillet urimeligt i pensionsmæssig henseende ("rimelighedskompensation")

Foreningen kan ligeledes tilslutte sig, at kompensationen som sidste udvej skal kunne ydes som en andel i en løbende livsbetinget arbejdsmarkedspensionsordning. Med de mange andre muligheder, der er for kompensation, er der al mulig grund til at tro, at der sjældent vil blive brug for denne form for kompensation.

Med det samlede forslag finder Foreningen, at der er opnået en acceptabel balance mellem de modstridende familiepolitiske og pensionspolitiske hensyn.

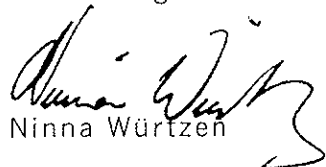
Foreningen kan tilslutte sig udvalgsflertallets forslag til ændring af enkepensionsloven fra 1941, herunder at der fortsat er behov for en lovregulering af spørgsmålet om bevarelse af ægtefællepension efter ægteskabets ophør.

Foreningen kan i særdeleshed tilslutte sig udvalgsflertallets forslag om, at aftalte ægtefællebidragsbeløb for hele bidragsperioden minimum skal udgøre et beløb svarende til normalbidraget for børn og forslaget om, at aftaler om gensidig bidragspligt kun medfører ret til bevarelse af ægtefællepension, hvis der har været fastsat bidrag af statsamtet, og hvis der ydes bidrag på dødsfaldstidspunktet. Derved fjernes en retsusikkerhed, og der dæmmes op for forsøgene på at omgå enkepensionsloven, som specielt involverer statsamtterne i forbindelse med separation og skilsmisse ved bevilling.

Samlet kan Foreningen således tilslutte sig udvalgsflertallets forslag til ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og forslag til ændring af lov om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse.

Foreningen har ingen bemærkninger til ligestillingsvurderingen.

Med venlig hilsen

Ninna Würtzen

Malene Rasmussen Vestergaard (FAMSTYR)

Fra: Mogens Andersen [meavi@statsamt.dk]

Sendt: 5. januar 2006 13:35

Til: Malene Rasmussen Vestergaard (FAMSTYR)

Emne: SV: Høringssvar over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning

Foreningen har med interesse gennemgået betænkningen og kan tilslutte sig flertallets indstilling, idet foreningen har været repræsenteret i udvalget ved Ole Kirkegaard.

Statsamtets medarbejdere vil selvfølgelig vejlede i overensstemmelse med den lovgivning der vedtages på grundlag af betænkningen

Det bemærke at svaret også dækker Foreningen af Konteochefers holdning.

Med Venlig hilsen

Mogens Anderse

Ministeriet for Familie-
og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

MODTAGET

12 JAN. 2006

Familiestyrelsen

ue 9/1

MEV/

11. januar 2006

FORENINGEN af OFFENTLIGE CHEFER
I STATSAMTERNE og KØBENHAVNS
OVERPRÆSIDIUM

Deres j.nr. 04-5013/00036

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning
nr. 1466/2005 samt Familiestyrelsens ligestillings-
vurdering

KONTORCHEF JESPER THUMAND
STATSAMTET ÅRHUS
MARSELIS BOULEVARD 1
POSTBOKS 14
8100 ÅRHUS C

Familiestyrelsen har i brev af 22. november 2005
anmodet Foreningen af Offentlige Chefer i Statsamterne
og Københavns Overpræsidium om eventuelle
bemærkninger til Ægtefællepensionsudvalgets
betænkning nr. 1466/2005 om Ægtefællers
pensionsrettigheder - behandling på skifte af fællesbo.
Herudover er foreningen anmodet om eventuelle
bemærkninger til Familiestyrelsens ligestillingsvurdering
af ægtefællepensionsudvalgets forslag til den
lovmæssige regulering af området.

JOURNAL NR.: **
SAGSBEHANDLER:jtaar

TELEFON: 89 40 11 11
DIREKTE TELEFON:
89401255
jtaar@statsamt.dk

FAX: 89 40 11 00
CVR-NR.: 32-03-30-16
EAN-lokationsnummer:
5798000362321
AARHUS@STATSAMT.DK
WWW.STATSAMT.DK

Helt overordnet bemærkes, at foreningen finder det
meget tilfredsstillende, at der nu foreligger en samlet
fremstilling af de forskellige pensionsordninger og de
problemer som disses forskellige retsgrundlag giver i
forbindelse med ægteskabs ophør, med forslag til et nyt
samlet (ens) retsgrundlag for alle pensionsordninger.
Den nugældende retstilstand med uens behandling af
pensionsrettigheder er relativt klar, men har ofte
urimelige resultater til følge.

Foreningen er opmærksom på, at der i betænkningens
forslag er sket en afvejning mellem hhv. et
pensionspolitisk og et familiepolitisk udgangspunkt, og
at denne afvejning har fundet udtryk i systematikken.

Foreningen kan således tilslutte sig udvalgsflertallets
forslag om, at rimelige pensionsordninger som
udgangspunkt holdes udenfor bodelingen.

Foreningen er også enig i, at der som supplement er
mulighed for "fællesskabskompensation" til den
ægtefælle, der på grund af fravær fra arbejdsmarkedet
kun har udsigt til en mindre pension, samt mulighed for

12/1
Familiestyrelsen j.nr.

04-5013-00036

"rimelighedskompensation" til den ægtefælle, som efter et længerevarende ægteskab vil være stillet urimeligt ringe i pensionsmæssig henseende.

Vi finder umiddelbart, at den i betænkningen foretagne afvejning er velargumenteret. Den endelige afvejning må naturligvis være politisk.

Det er imidlertid foreningens opfattelse, at almindelige retssikkerhedsprincipper kræver forståelige regler, der gør det muligt for borgeren at kende og kunne indrette sig på sin (forudsigelige) retsstilling.

Det kan frygtes, at regler, der i vidt omfang lægger op til konkrete, individuelle rimelighedsløsninger, fører til retstab for nogle eller i større omfang fordrer særlig sagkyndig vejledning eller egentlige retslige afgørelser. Udvalgets bemærkninger til de enkelte bestemmelser er i den sammenhæng ret klare og nødvendige for forståelsen af reglerne.

Foreningen finder, at der fortsat er behov for lovregulering af spørgsmålet om bevarelse af retten til ægtefællepension efter ægteskabs ophør. Vi kan tilslutte os flertallets forslag til ændring af enkepensionsloven fra 1941 - herunder at den gøres kønsneutral.

Vi finder det meget tilfredsstillende, at der fastsættes klare regler for den pensionsmæssige betydning af ægtefællers aftaler om bidrag. Derved fjernes den aktuelle retsusikkerhed på området - ligesom der dæmmes op for forsøg på at omgå enkepensionsloven, hvilket særligt involverer statsamterne i forbindelse med bevilling til separation og skilsmisse.

Samlet set kan Foreningen således tilslutte sig udvalgsflertallets forslag til ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og forslag til ændring af lov om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse.

Familiestyrelsens ligestillingsvurdering giver ikke anledning til særlige bemærkninger.

Med venlig hilsen
**for Foreningen af Offentlige Chefer i
Statsamterne og Københavns Overpræsidium**

Jesper Thomsen

SKATTEMINISTERIET

Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Telefon 3392 3392
Fax 3314 9105

CVR-nr. 17146815
EAN-nr. 5798000033757

www.skm.dk

J.nr. 2005-170-751

Familiestyrelsen
Att.: Malene Vestergaard
Stormgade 2-6
1470 København K

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning m.v.

Med henvisning til brev af 22. november 2005, hvor der blandt andet anmodes om ministeriets bemærkninger til udvalgets overvejelser vedrørende spørgsmålet om boafgiftslovens § 3, kan skatteministeriet udtale følgende:

Ægtefællepensionsudvalget anfører i sin betænkning, at en ændring eller præcisering af boafgiftslovens § 3 bør overvejes, idet det kan være uhensigtsmæssigt, at en fraskilt eller frasepareret ægtefælle, der som led i boets deling bliver indsat som uigenkaldeligt begunstiget i sin tidligere ægtefælles pensionsrettighed, skal betale boafgift af udbetalte beløb ved den tidligere ægtefælles død.

Pensionsordninger, der ved delingen af fællesboet er tillagt (udloddet til) den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle, er ikke omfattet af boafgiftsloven, idet den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle i disse tilfælde anses for at have erhvervet ret til pensionsordningen på separations- /skilsmissetidspunktet. Selvom udbetaling fra pensionsordningen i nogle tilfælde fortsat afhænger af den tidligere ægtefælles død, er der her ikke tale om arv. Den tidligere ægtefælles død er alene den faktor, som bevirker udbetalingen af pensionen, men selve retten til udbetalingen fik ægtefællen ved delingen af fællesboet.

Det er omvendt ikke tilfældet i de situationer, hvor den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle som led i boets deling er blevet indsat som uigenkaldeligt begunstiget i sin tidligere ægtefælles pensionsordning. Her opnår den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle alene en betinget ret. Heraf følger, at den pågældende ikke har mulighed for selv at indsætte (nye) begunstigede, ligesom den pågældende ikke kan ophæve ordningen i utide. Hertil kommer, at der kan opstå situationer, hvor ordningen stadig vil kunne komme til at tilhøre den tidligere ægtefælle, f.eks. hvis den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle dør inden den tidligere ægtefælle. Beløb, der kommer til udbetaling fra en sådan pensionsordning betragtes dermed som arv, og omfattes som en følge heraf af boafgiftsloven.

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt udbetalingerne er afgiftsfri efter fritagelserne i lovens § 3. Ifølge lovens § 3, stk. 1, litra b, er udbetalingen, der er helt eller delvist indkomstskattepligtig efter pensionsbeskatningsloven afgiftsfri, medmindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning. Det får bl.a. betydning for fraseparerede eller fraskilte ægtefæller. Hvis disse ind-

sættes som begunstiget i en pensionsordning med løbende udbetalinger, der er indkomstskattepligtige efter pensionsbeskatningsloven, skal der ikke betales boafgift, medmindre udbetalingen hidrører fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning.

Er der omvendt tale om udbetalinger fra en ordning svarende til en dansk kapitalpensionsordning eller en ikke fradragsberettiget ordning omfattet af pensionsbeskatningslovens afsnit IIA, er det afgørende, hvorvidt den pågældende fraseparerede eller fraskilte ægtefælle selv har betalt præmierne eller vederlaget for den pågældende pensionsordning, jf. lovens § 3, stk. 1, litra d.

Efter lovens § 3, stk. 1, litra d, er forsikringsbeløb eller en del deraf, som en begunstiget selv har betalt præmierne eller vederlaget for, afgiftsfri.

Hvorvidt afgiftsfritagelserne bør udvides yderligere for så vidt angår udbetalinger til fraseparerede eller fraskilte ægtefæller, som er indsat som uigenkaldeligt begunstiget i en tidligere ægtefælles pensionsordning, må undergives en politisk vurdering. Ved en sådan vurdering vil blandt andet et eventuelt provenutab for det offentlige skulle indgå.

Såfremt der fra politisk hold udtrykkes ønske om yderligere udvidelser af afgiftsfritagelserne vil disse ændringer kunne gennemføres sammen med de ændringer af boafgiftsloven, som eventuelt vil skulle gennemføres på baggrund af arvelovsudvalgets kommende betænkning.

Betænkningen omtaler i note 54, at Forsikring og Pension har oplyst, at de er i dialog med Skatteministeriet om problemstillingen. Det kan hertil tilføjes, at Skatteministeriet i foråret 2004 har anmodet Justitsministeriet om en stillingtagen til, om der er hensyn inden for Justitsministeriets område, der taler imod, at sidestille indsættelsen som uigenkaldeligt begunstiget som led i bodelingen med udlodning. En lovændring, der skaber en skattemæssig ligestilling kan føre til en større anvendelse af muligheden for at indsætte den tidligere ægtefælle som uigenkaldeligt begunstiget. Skatteministeriet afventer fortsat svar fra Justitsministeriet.

I ægtefællepensionsudvalgets betænkning anføres det endvidere, at udvalget er af den opfattelse, at der ikke er behov for at ændre pensionsbeskatningslovens § 30 som følge af forslaget. Skatteministeriet er enig heri.

Med venlig hilsen

Helle Vestergaard Rasmussen

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

MODTAGET

19 JAN. 2006

Familiestyrelsen

Ved Stranden 8
1061 København K
Tlf. 33 92 59 00
Fax 33 12 13 78
bm@bm.dk
www.bm.dk
SE-nr. 10 17 27 48

16. januar 2006

Beskæftigelsesministeriet har gennemgået betænkning nr. 1466/2005 om ægtefællers pensionsrettigheder.

Vores sag
6531-0006

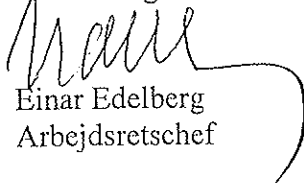
For så vidt angår arbejdsmarkedspensioners eventuelle inddragelse i skiftebehandlingen af fællesboet, skal Beskæftigelsesministeriet bemærke, at man bør være opmærksom på disse pensioners særlige status, som en del af aftalekomplekset mellem arbejdsmarkedets parter og de hensyn som parterne herved har ønsket tilgodeset.

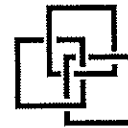
Deres sag
2004-5013-00036

Beskæftigelsesministeriet finder i den forbindelse umiddelbart, at forslaget om at den løbende arbejdsmarkedspension deles, når den kommer til udbetaling, synes at være den mulighed, der tager mest hensyn hertil.

I øvrigt giver betænkningen ikke Beskæftigelsesministeriet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Einar Edelberg
Arbejdsretschef

Amtsråds- foreningen

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K

MODTAGET

23 DEC. 2005

Familiestyrelsen

21-12-2005

Sag nr. APV1100- 00/1617

Dokumentnr. 106256/05

Sagsbehandler

Birgit Bredahl Nielsen

Tel. 35298230

E-mail: bbn@arf.dk

Ægtefællers pensionsrettigheder i skiftesituationer

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har fremsendt betænkning nr. 1466, 2005 om ægtefællers pensionsrettigheder – behandling på skifte af fællesbo – med henblik på blandt andet Amtsrådsforeningens bemærkninger senest den 13-01-2006. Ministeriet har efterfølgende ændret høringsfristen frem til den 03-01-2006.

Betænkningen er afgivet af Ægtefællepensionsudvalget, hvor Amtsrådsforeningen har været repræsenteret i fællesskab med KL, Københavns- og Frederiksberg kommune. Amtsrådsforeningens synspunkter har dermed været fremført undervejs i udvalgets arbejde, og er herunder kommet til udtryk i de mindretalsudtalelser, som arbejdsmarkedets parter har fremsat og som er medtaget i de relevante afsnit i den fremsendte betænkning.

Amtsrådsforeningen er som udgangspunkt enig i de hovedprincipper, som udvalget er nået frem til, nemlig at hovedreglen i skiftesituationer fremover bør være, at ægtefællerne hver især beholder egne pensionsordninger, og at pensioner fremover bør sidestilles.

Herudover er Amtsrådsforeningen enig i, at der i visse situationer bør være en kompensationsmulighed, men finder, at flertallet i udvalget foreslår for mange komplicerede og bureaukratiske kompensationsmuligheder. Særligt forslaget om en fællesskabskompensation bygger efter Amtsrådsforeningens opfattelse på et traditionelt familieretligt grundsyn, der fastlåser et forældet kønsrollemønster, som svækker mænds og kvinders ligestilling på arbejdsmarkedet.

Det skal i den forbindelse understreges, at et af grundprincipperne for arbejdsmarkedets parters etablering af arbejdsmarkedspensionerne er gen-

Dampfærgevej 22
Postbox 2593
2100 København Ø

Tel. 3529 8100
Fax 3529 8300

nem obligatoriske ordninger at sikre den enkelte en indtægt ved pensioneringen, som står i forhold til indtægten som erhvervsaktiv. Den obligatoriske karakter af arbejdsmarkedspensionsordningerne er en forudsætning for at bevare ordningernes kollektive og solidariske grundprincipper, hvilket blandt andet er med til at gøre ordningerne bæredygtige og i stand til at imødekomme den fremtidige demografiske ændring og udfordring.

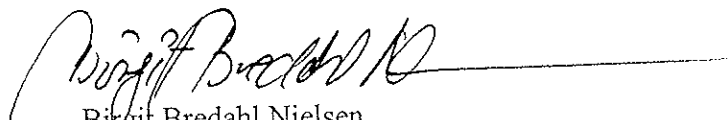
Det er derfor efter Amtsrådsforeningens opfattelse vigtigt, at der også fremover er sikkerhed om grundlaget for pensionsopsparingen, således at opbakningen til arbejdsmarkedspensionsordningerne bevares.

Amtsrådsforeningen skal derfor henholde sig til de af arbejdsmarkedets parter afgivne mindretalsudtalelser, som hovedsagligt bygger på et arbejdsretligt/pensionsretligt hensyn frem for et familieretligt hensyn.

Med venlig hilsen

Tine Holst

Birgit Bredahl Nielsen

Ministeriet for Familie –
og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Ægtefællepensionsudvalgets betænkning.

Ministeriet for Familie - og Forbrugeranliggender har ved brev af 22. nov. 2005 anmodet om bemærkninger til Ægtefællepensionsudvalgets betænkning, nr. 1466, 2005 om ægtefællers pensionsrettigheder – behandling på skifte af fællesbo. Under henvisning hertil skal KL udtale.

KL kan tilslutte sig hovedprincippet i betænkningens lovforslag om at pensionsordningerne ligestilles og hver ægtefælle udtager sin egen rimelige pensionsordning ved skilsmisse.

KL tager derimod afstand fra de bestemmelser i betænkningens lovforslag, der åbner mulighed for, at arbejdsmarkedspensioner med løbende livsvarige ydelser, herunder tjenestemandspensioner, kan deles.

Det er afgørende for de kommunale arbejdsgivere, at arbejdsmarkedspensionerne, herunder tjenestemandspensionerne ikke udhules, og at det ikke skabes mistillid til værdien af at have en arbejdsmarkedspensionsordning, ligesom det ikke må gøres mindre attraktivt for medarbejderne og deres organisationer, at anvende "lønkroner" til forbedring af pensionsordningerne ved kommende overenskomstforhandlinger.

Den ligestilling, der tilstræbes ved betænkningens lovudkast fremmes allerede ved den pensionspolitik, der føres på arbejdsmarkedet, herunder det kommunale arbejdsmarked, der ligestiller mænd og kvinder uafhængig af deres ægteskabelige status. De kommunale arbejdsgivere skal i den forbindelse pege på, at der ved de netop afsluttede overenskomstforhandlinger på det kommunale område er aftalt, at kvinder på barsel sikres pensionsopsparing i hele den periode, hvor der er ret til barseldagpenge. Det er efter de kommunale arbejdsgivers opfattelse på lang sigt den bedste måde at sikre, at kvinderne på lige fod med mændene opbygger en rimelig pensionsordning.

Den 4. januar 2006

Jnr 08.26.00 P27
Sagsid 000159945

Ref LFR
lfr@kl.dk
Dir 3370 3814

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3077

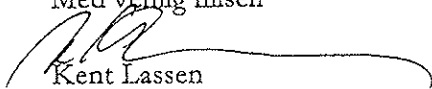
www.kl.dk

1/2

De kommunale arbejdsgivere anerkender, at det kan være et stykke tid inden, det er den normale situation, at begge parter i et ægteskab har opbygget en rimelig pensionsordning, men den ulighed må efter KL's opfattelse kompenseres via bidragsordninger.

KL skal i øvrigt henholde sig til betænkningens mindretalsudtalelser, herunder mindretalsudtalelsen vedrørende betænkningens forslag til ændring af enkepensionsloven.

Med venlig hilsen

Kent Lassen

Lilian Friis

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Att. Malene Vestergaard
familiestyrelsen@famstyr.dk

2. januar 2006
GNE
J.nr. 02-85120-2

Høringssvar over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning

Med henvisning til Familiestyrelsens breve af 22. november og 5. december 2005 skal Personalestyrelsen pege på 2 forhold, som vi er blevet opmærksomme på efter afgivelse af betænkningen.

1. I udkastet til lovforslag om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse er det i § 10, der er ny i forhold til den gældende lov, foreslået bestemt, at en frasepareret eller fraskilt ægtefælles ret til ægtefællepension ikke må forringes væsentligt som følge af, at den tidligere ægtefælles pensionsrettighed overgår til en anden pensionsordning.

En tilsvarende beskyttelse for den tidligere ægtefælle ses ikke fastsat i det tilfælde, hvor der efter udkast til lovforslag om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger, § 15f, stk. 2, nr. 2, gives den tidligere ægtefælle ret til en andel af den anden ægtefælles pensionsordning, og hvor denne andel ydes i form af "opsat deling", således som det bl.a. er forudsat at skulle ske, hvis der er tale om en tjenestemandspensionsrettighed.

Hvis der er tilkendt en tidligere ægtefælle en andel af den anden ægtefælles tjenestemandspension, og tjenestemanden fratræder sin stilling i forbindelse med jobskifte, kan tjenestemanden vælge mellem en opsat tjenestemandspension eller en fratrædelsesgodtgørelse, der skal indbetales på en ny arbejdsmarkedspensionsordning, der skal opfylde bestemte krav med hensyn til ydelsessammensætning, tilbagekøb mv.

I tilfældet, hvor tjenestemanden vælger en fratrædelsesgodtgørelse, går vi ud fra, at det er forudsat, at den fraskilte ægtefælles ret til en andel af pensionen fortsat består, og der synes derfor at være behov for en sikring heraf svarende til den oven for nævnte i udkastet til lovforslag om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse.

2. I Finansministeriets praksis er det lagt til grund, at der ikke kan ske notering af ret til ægtefællepension i tilfælde, hvor parterne har overladt til statsamtet at **fastsætte** bidrag, men samtidig har **aftalt**, at bidraget ikke kan overstige det standardbeløb, som parterne i øvrigt som minimum skal aftale, for at retten til ægtefællepension kan bevares (for tiden 800 kr. pr. måned). Der henvises til Personalestyrelsens cirkulære af 25. september 2002 (vedhæftet).

I en netop afsagt dom af 15. december 2005 (vedhæftet) har Østre Landsret bestemt, at retten til ægtefællepension er bevaret i en sag, hvor ægtefællerne havde aftalt gensidig bidragspligt, henskudt spørgsmålet om bidragsfastsættelse til statsamtet og aftalt, at bidragets størrelse ikke kunne overstige 500 kr. om måneden. På separationstidspunktet var det i Finansministeriets praksis forudsat, at aftalte bidrag skulle være på mindst 400 kr. årligt, for at bevarelse af ægtefællepensionsret kunne noteres.

Af bemærkningerne til udkastet til lovforslag om bevarelse af ægtefællepensionsret ved separation og skilsmisse (betænkningen side 245, 1. nye afsnit) er det forudsat, at hvis ægtefællerne aftaler, at bidraget fastsættes af de bidragsfastsættende myndigheder, men at bidraget højst kan fastsættes til det på separations- eller skilsmissetidspunktet værende normalbidrag, opfylder aftalen ikke betingelserne for bevarelse af ret til ægtefællepension, medmindre bidraget i hele perioden er fastsat til det i aftalen hjemlede maksimumsbeløb.

Bemærkningerne kan give os anledning til tvivl om, hvorvidt det samme gælder, hvis ægtefællerne i en sag som den oven for nævnte har aftalt en begrænsning til et beløb, der er højere end det på tidspunktet gældende normalbidrag.

Vi skal derfor foreslå, at den pågældende bemærkning formuleres,

enten således at det er en betingelse, at der i hele perioden er fastsat et bidrag svarende til normalbidraget, uanset om der er aftalt et højere maksimumsbeløb,

eller at det er en betingelse, at der i hele perioden er fastsat et bidrag der svarer til det af ægtefællerne aftalte maksimumsbidrag, som forudsættes at svare mindst til normalbidraget.

Med venlig hilsen

Gorm Neigaard

Cirkulære om

Bevarelse af ret til enkepension ved separation og skilsmisse

2002

Cirkulære om bevarelse af ret til enkepension ved separation og skilsmisse

(Til ministerier, pensionsberegrende myndigheder, statsamtene og Københavns Overpræsidium)

1. Indledning

Finansministeriet, Personalestyrelsen udsendte 14. juni 2000 cirkulæreskrivelse om bevarelse af ret til enkepension ved separation og skilsmisse, jf. lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse, som ændret ved lov nr. 268 af 14. juli 1951, lov nr. 261 af 4. juni 1969 og lov nr. 250 af 25. april 1990 (enkepensionsloven).

Med udsendelsen af dette cirkulære præciseres de hidtil gældende retningslinier for, at en enkepensionsret til en fraskilt hustru efter Personalestyrelsens praksis kan anses for bevaret.

2. Betingelser for bevarelse af ret til enkepension

Retten til enkepension berøres ikke af separation men bortfalder ved skilsmisse.

Hustruen kan dog bevare retten til enkepension ved skilsmisse under forudsætning af,

- at ægteskabet har varet mindst 5 år, og
- at det er pålagt manden at betale underholdsbidrag, og
- at det ikke er aftalt i skilsmissevilkårene, at hustruen ikke skal bevare retten til enkepension,

jf. enkepensionsloven.

Retten til enkepension skal noteres hos den pensionsberegrende myndighed.

Underholdsbidraget kan *enten* være fastsat af statsamtet/Københavns Overpræsidium *eller* aftalt mellem parterne. Det forudsættes, at der er tale om en reel bidragspligt, jf. nedenfor under pkt. 3, 4 og 6.

3. Fastsatte underholdsbidrag

Hvis det af skilsmissevilkårene fremgår, at størrelsen af underholdsbidraget fastsættes af statsamtet/Københavns Overpræsidium, bevares enkepensionsretten, uanset at der ikke er fastsat et bestemt beløb, og uanset om bidraget på et givet tidspunkt er fastsat til 0 kr.

4. Underholdsbidrag fastsat ved aftale mellem parterne

Hvis underholdsbidragets størrelse ifølge skilsmissevilkårene alene beror på en aftale mellem parterne, er det en forudsætning for bevarelse af enkepensionsretten, at bidraget har en sådan størrelse, at aftalen indebærer en reel bidragsforpligtelse for den fraskilte mand. Kravet om en minimumsgrænse er i sin tid indført på baggrund af domstolsafgørelser, som fastslog, at de aftalte skilsmissevilkår ikke indebar en reel bidragspligt som forudsat i forarbejderne til enkepensionsloven, og at der derfor var tale om omgåelse af reglerne.

I sager, hvor størrelsen af bidraget er aftalt mellem parterne, og hvor skilsmissebevillingen eller –dommen er dateret den 1. oktober 2000 eller senere, skal bidraget udgøre mindst 800 kr. om måneden for, at der kan noteres ret til enkepension, jf. pkt. 5.

I sager, hvor skilsmissebevillingen eller –dommen er dateret efter den 31. oktober 1986 men før den 1. oktober 2000 skal underholdsbidraget udgøre mindst 400 kr. om måneden for, at enkepensionsretten kan noteres, jf. pkt. 5.

I sager, hvor skilsmissebevillingen eller –dommen er dateret før den 1. november 1986 skal underholdsbidraget udgøre mindst 1.200 kr. om året, jf. pkt. 5.

Personalestyrelsen vil periodevis justere minimumsgrænsen og udsende meddelelse, når mindstebeløbet forhøjes.

5. Gennemgående vilkår

Hvis der ved separationen som gennemgående vilkår for en eventuel efterfølgende skilsmisse er aftalt underholdsbidrag på et fast beløb, der opfylder minimumskravet på tidspunktet for separationen, bevares enkepensionsretten, uanset om minimumsgrænsen i separationsperioden er blevet forhøjet.

Et vilkår om bidragspligt, der er *fastsat ved dom* til separation, anses for gennemgående ved efterfølgende skilsmisse, medmindre der ved separationsdommen er truffet anden bestemmelse.

Om vilkår om bidragspligt, der er *fastsat ved aftale* i forbindelse med separation, kan ændres i forbindelse med skilsmissen, afhænger af, om de efter aftalens indhold er indgået for separationstiden eller også for tiden efter en skilsmisse. Er vilkårene aftalte som gennemgående, respekteres aftalen, hvis skilsmissen meddeles på grundlag af separationen.

6. Kombination af fastsatte og aftalte underholdsbidrag

Som konsekvens af, at der skal være tale om en reel bidragspligt for den fraskilte mand, for at enkepensionsretten kan anses for bevaret, vil der ikke være grundlag for at notere ret til enkepension i tilfælde, hvor bidraget fastsættes af statsamtet/Københavns Overpræsidium, men hvor dette samtidig efter parternes aftale er *maksimeret til minimumsbeløbet* for aftalte bidrag. Personalestyrelsen har i sådanne tilfælde i praksis vurderet, at underholdsbidraget ikke tilgodeser det forsørgelsessynspunkt, som er forudsat i enkepensionsloven, men alene har til formål at omgå reglerne i enkepensionsloven.

Et maksimum for bidragets størrelse skal således i ikke uvæsentligt omfang overstige det gældende mindstebeløb for underholdsbidrag aftalt mellem parterne, for at bidraget af Personalestyrelsen anses for et reelt underholdsbidrag som forudsat i enkepensionsloven.

Det kan oplyses, at Personalestyrelsen har accepteret notering af enkepensionsret i et konkret tilfælde, hvor bidraget var maksimeret til det dobbelte af det på fastsættelsestidspunktet gældende minimumsbidrag.

7. Tvivlsspørgsmål

Tvivlsspørgsmål om notering af ret til enkepension forudsættes forelagt for Personalestyrelsen.

8. Med udsendelsen af dette cirkulære ophæves Finansministeriet, Personalestyrelsens cirkulæreskrivelse af 14. juni 2000 om bevarelse af ret til enkepension ved separation og skilsmisse.

Finansministeriet
Personalestyrelsen
Den 25. september 2002

P.M.V.
E.B.
Grete Pihl

Cirkulære af
25. september 2002
PKAT nr.
J.nr. 01-85124-3
Pris kr. 10,00

Perst. nr. 038 - 02

Henvendelse vedrørende dette cirkulære rettes til

Personalestyrelsen
Frederiksholms Kanal 6
1220 København K

Telefon 3392 4049
Telefax 3391 0069

Yderligere eksemplarer kan købes ved henvendelse til

Schultz Information
Telefon 4363 2300

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

DOM

Afsagt den 15. december 2005 af Østre Landsrets 19. afdeling
(landsdommerne Hans Chr. Thomsen, Ulla Langholz og Anna-Chri-
stina Langmaack (kst.)).

19. afd. nr. B-2262-04:

Ingelise Holmqvist
(advokat Erik Øvlisen)

mod

Forsvarsministeriet
(Kammeradvokaten v/advokat Marlene C. Hannibal,
v/advokatfuldmægtig Anne Louise Wulff)

Under denne sag, der er anlagt den 3. august 2004, har sagsø-
geren, Ingelise Holmqvist, påstået sagsøgte, Forsvarsministe-
riet, tilpligtet at anerkende, at sagsøger har bevaret retten
til enkepension efter sin tidligere ægtefælle Claus Høyer
Holmqvist.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Sagens omstændigheder:

Sagsøgeren blev den 2. oktober 1976 gift med Claus Høyer
Holmqvist.

I 1996 indgav ægtefællerne begæring om separation og den 20. august 1996 blev der foretaget vilkårsforhandling i Statsamtet, hvor begge ægtefæller var til stede. Ingen af dem mødte med advokat.

Af Udskrift af Roskilde Statsamts forhandlingsprotokol i separations- og skilsmisssager fremgår blandt andet:

“ . . .

Ægtefællerne erklærede, at de vil medvirke til separation på følgende vilkår:

. . .

2) Parterne har gensidig bidragspligt med virkning fra separationsbevillingens dato.

Bidraget skal indtil videre udgøre 0 kr.

Bidraget kan ikke fastsættes til et beløb, der udgør mere end 500 kr. månedligt.

Vilkåret skal gælde efter en eventuel senere skilsmisse.

. . .

Ægtefællerne er gjort bekendt med ægteskabslovens § 54 om enkepension efter skilsmisse, og at afkald på ægtefællebidrag bevirker, at der ikke er mulighed for at bevare ret til eventuel enkepension efter skilsmisse. Parter er medlem af ATP. Ægtefællerne er enige om, at hustruen i bidragsperioden bevarer ret til enkepension efter mandens pensionsordninger, såfremt lovgivningens alm. betingelser herfor er opfyldte. Hustruen er gjort bekendt med, at hun snarest efter skilsmisse skal anmelde sit krav til den myndighed eller institution, der skal udrede pensionen.

. . .”

Den 2. august 2002 blev parterne skilt ved bevilling, herunder i overensstemmelse med separationens vilkår om ægtefællebidrag.

Ved brev af 14. august 2002 har sagsøgeren anmodet sagsøgte om at notere retten til enkepension.

Ved brev af 23. august 2002 afslog sagsøgte at notere enkepensionsretten, idet det blandt andet anføres:

" . . .
Regnskabssekretariatet skal i den anledning meddele, at retten til ægtefællepension bl.a. er betinget af, at Deres fraskilte mand er pålagt bidragspligt over for Dem og at bidraget mindst udgør kr. 800,00 pr. måned, jf. vedlagte kopi af Finansministeriets cirkulæreskrivelse af 14. juni 2000 om bevarelse af ret til enkepension ved separation og skilsmisse.

De vil således ikke være berettiget til en eventuel ægtefællepension efter Deres tidligere mand."

Sagsøgte forelagde samtidig spørgsmålet for Finansministeriet, Personalestyrelsen, der i brev af 20. september 2002 blandt andet meddelte:

" . . .
I forbindelse med Ingelise Holmqvists skilsmisse ville retten til enkepension være bevaret, hvis der alene var aftalt et bidrag på 500 kr. månedligt, idet Administrations- og Personaledepartementets cirkulæreskrivelse af 29. februar 1988, der var gældende på separationstidspunktet, fastsatte minimumsgrænsen for underholdsbidraget til 400 kr. månedligt.

Uanset om underholdsbidraget fastsættes af statsamtet eller aftales mellem parterne, ligger det til grund for Personalestyrelsens administration af ægtefællepensionsreglerne ved skilsmisse, herunder successive cirkulæreskrivelser, at bidraget skal være udtryk for en reel bidragspligt.

Når bidraget beror på aftale mellem parterne, skal det mindst udgøre 800 kr. (tidligere 400 kr.) om måneden, for at retten til enkepension kan bevares. Det er således i overensstemmelse med sigtet med enkepensionsloven sikret, at der rent faktisk ydes et bidrag til den fraskilte hustrus forsørgelse, hvorfor det forekommer rimeligt, at forsørgelsen skal fortsætte ved mandens eventuelle død.

Fastsættes bidraget af statsamtet, kan det i perioder være fastsat til 0 kr.; men i tilfælde, hvor der opstår et forsørgelsesbehov, kan statsamtet pålægge manden pligt til at betale et bidrag af en størrelse, som stemmer overens med det reelle behov. Forsørgelsesbyrden er således opfyldt, uanset at bidraget i perioder er under 800 kr. om måneden.

I tilfælde, hvor bidraget fastsættes af statsamtet, men hvor det indgår i skilsmissevilkårene, at bidraget på intet tidspunkt kan overstige et bestemt beløb (i dette tilfælde 500 kr. om måneden), er forsørgeshensynet efter Personalestyrelsens opfattelse tilsidesat. Manden kan således, hvis der ikke er et forsørgelsesbehov, helt undgå at betale underholdsbidrag, og i det tilfælde, hvor der opstår et behov for forsørgelse, har statsamtet ikke mulighed for at fastsætte et bidrag, der afspejler parternes økonomiske forhold.

De for Ingelise Holmqvists skilsmisse gældende vilkår indebærer derfor efter Personalestyrelsens opfattelse ikke en reel bidragspligt, således at tillæggelse af enkepensionsret ville være en omgåelse af enkepensionslovens betingelser om bidragspligt."

Ved brev af 25. september 2002 fastholdt sagsøgte sin afgørelse, idet der samtidig henvistes til Personalestyrelsens udtalelse.

Sagsøgerens advokat rettede den 14. november 2002 henvendelse til Personalestyrelsen, idet der henvistes til lignende sager, hvor enkepensionsretten var noteret.

Personalestyrelsen besvarede henvendelsen ved brev af 18. februar 2003, hvori blandt andet er anført:

". . .

Det centrale i sagen om enkepensionsret for Ingelise Holmqvist er, at der som led i skilsmissevilkårene er aftalt en maksimumgrænse for hustrubidragets størrelse.

. . .

I tilfælde, hvor der er aftalt gensidig bidragspligt, er det Personalestyrelsens opfattelse, at bidragspligten i relation til enkepensionslovens betingelser er opfyldt,

hvis bidragets størrelse til enhver tid (kan) fastsættes af overøvrigheden. Dette beror på, at denne når som helst, hvis der opstår et forsørgelsesbehov hos hustruen, kan fastsætte et bidrag af en størrelse, der stemmer overens med parternes økonomiske forhold og hustruens reelle behov.

. . .

I det foreliggende tilfælde, hvor der er valgt en konstruktion, hvor bidraget både er fastsat til 0 kr., så ægtemanden "ikke betaler noget", og hvor det som anført samtidig er aftalt mellem parterne, at bidraget ikke kan fastsættes til et beløb, der udgør mere end 500 kr. månedligt, er statsamtet afskåret fra at fastsætte størrelsen af bidraget, og forsørgelsehensynet er således til-sidesat.

. . ."

Ved brev af 30. april 2003 fastholdt sagsøgte sin opfattelse.

Sagsøgerens advokat indhentede ved brev af 28. maj 2003 en udtalelse fra Statsamtet i Roskilde.

Ved brev af 4. juni 2003 meddelte Statsamtet blandt andet:

". . .

Da underholdsbidraget for notering af enkepensionsret skal udgøre mindst 400,- kr. månedligt, når bevillingen er dateret efter den 31. oktober 1986 men før den 1. oktober 2000, har hustruen efter statsamtets opfattelse bevaret sin ret til enkepension."

Af Administrations- og Personaledepartementets cirkulæreskrivelse af 29. februar 1988 om notering af ret til enkepension ved skilsmisse fremgår blandt andet:

". . .

Men hvis underholdsbidragets størrelse alene beror på aftale mellem parterne, har Finansministeriet på tjenestemandspensionsområdet - som en forudsætning for notering af retten til enkepension - krævet, at bidraget har en

sådan størrelse, at aftalen indebærer en reel bidragsforpligtelse for den fraskilte mand.

Denne minimumsgrænse har gennem en årrække andraget 1.200 kr. årlig.

Efter drøftelse med Rigsrevisionen følger Finansministeriet nu den praksis, at notering af enkepensionsret i sager, hvor størrelsen af bidraget er aftalt mellem parterne, og hvor skilsmissebevillingen eller -dommen er dateret efter 31. oktober 1986, forudsætter, at underholdsbidraget er mindst 400 kr. månedligt.

. . .

Ved Personalestyrelsens cirkulæreskrivelse af 14. juni 2000 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse blev mindstebidraget hævet til 800 kr. månedligt.

Den 25. september 2002 udsendte Personalestyrelsen et nyt cirkulære om bevarelse af ret til enkepension ved separation og skilsmisse. Af cirkulæret fremgår blandt andet:

“ . . .

Med udsendelsen af dette cirkulære præciseres de hidtil gældende retningslinier for, at en enkepensionsret til en fraskilt hustru efter Personalestyrelsens praksis kan anses for bevaret.

. . .

6. Kombination af fastsatte og aftalte underholdsbidrag.

Som konsekvens af, at der skal være tale om en reel bidragspligt for den fraskilte mand, for at enkepensionsretten kan anses for bevaret, vil der ikke være grundlag for at notere ret til enkepension i tilfælde, hvor bidraget fastsættes af statsamtet/Københavns Overpræsidium, men hvor dette samtidig efter parternes aftale er *maksimeret til minimumsbeløbet* for aftalte bidrag.

Personalestyrelsen har i sådanne tilfælde i praksis vurderet, at underholdsbidraget ikke tilgodeser det forsørgelses synspunkt, som er forudsat i enkepensionsloven, men alene har til formål at omgå reglerne i enkepensionsloven.

Et maksimum for bidragets størrelse skal således i ikke uvæsentlig omfang overstige det gældende mindstebeløb for underholdsbidrag aftalt mellem parterne, for at bidraget af Personalestyrelsen anses for et reelt underholdsbidrag som forudsat i enkepensionsloven.

Det kan oplyses, at Personalestyrelsen har accepteret notering af enkepensionsret i et konkret tilfælde, hvor bidraget var maksimeret til det dobbelte af det på fastsættelsestidspunktet gældende minimumsbidrag.

Ingelise Holmqvist har forklaret blandt andet, at hun er tjenestemandsansat overassistent i Københavns kommune. I forbindelse med separationen blev hun ikke vejledt af advokat. Under vilkårsforhandlingen blev hun vejledt af statsamtets jurist, Lene Vibjerg, om børnebidrag og enkepensionsret. Hun fik oplyst, at hun ville bevare retten til enkepensionen, hvis ægtefællebidraget gensidigt blev fastsat til 0 kr., og maksimeret til 500 kr. Det var Statsamtet der foreslog denne konstruktion. Statsamtsjuristen var klar over, at begge ægtefæller var tjenestemænd. Forud for mødet i Statsamtet havde hun ikke drøftet sagen med sin ægtefælle.

Sagsøger har til støtte for sin påstand anført, at hun i medfør af § 2, stk. 1, i lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse har bevaret sin ret til enkepension, da ægteskabet har bestået i over 5 år, og da manden har pligt til at yde bidrag til hendes underhold. Bidraget blev fastsat efter råd fra Statsamtet. Finansministeriet, Personalestyrelsen forsøger at skabe en sammenhæng mellem bidragets størrelse og bevarelse af enkepensionsretten. Denne sammenhæng udgik imidlertid af loven i forbindelse med lovændringen i 1951. Der er tale om et reelt bidrag, der væsentligt overstiger det i cirkulære af 29. februar 1988 fastsatte mindstebeløb på 400 kr.

Sagsøgte har til støtte for sin frifindelsespåstand anført, at der ikke er tale om et reelt bidrag. Da ægtefællerne har fastsat et maksimumsbidrag er Statsamtet afskåret fra at

fastsætte bidrag efter et faktisk forsørgelsesbehov. For at undgå omgåelse af loven skal det aftalte maksimumsbeløb overstige det i cirkulæret fastsatte minimumsbidrag væsentligt. Et aftalt maksimumsbeløb på 500 kr. er ikke tilstrækkeligt for at bevare retten til enkepension.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Ved skilsmissen har sagsøgerens ægtefælle påtaget sig en bidragsforpligtelse, og den omstændighed at bidraget er maksimumeret til 500 kr. månedligt svarende til 6.000 kr. årligt giver ikke grundlag for ikke at anse bidragspligten for reel.

Sagsøgeren har derfor bevaret sin ret til enkepension i medfør af enkepensionsloven § 2, stk. 1, 1. pkt.

Sagsøgte skal betale sagens omkostninger, der fastsættes til 50.000 kr. til sagsøgerens udgift til advokat og 18.860 kr. i retsafgifter + 3.150 kr. i berammelsesafgift.

T h i k e n d e s f o r r e t :

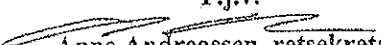
Sagsøgte, Forsvarsministeriet, tilpligtes at anerkende, at sagsøger, Ingelise Holmqvist, har bevaret retten til enkepension efter sin tidligere ægtefælle Claus Høyer Holmqvist.

Inden 14 dage skal sagsøgte betale 68.860 kr. i sagsomkostninger til sagsøger + 3.150 kr. i berammelsesafgift.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsrets kontor, den 15. december 2005

P.j.v.

Anne Andreassen, retsekretær

Ministeriet for Familie- og forbrugeranliggender
Att. Malene Vestergaard
Familiestyrelsen@famstyr.dk

FINANSMINISTERIET
ØKONOMI
STYRELSEN

3. januar 2006
LPE/tgk

Høringssvar til Betænkning nr. 1466 fra Ægtefællepensionsudvalget

1) Bemærkninger vedrørende indeksskontraktordningen

Økonomistyrelsen administrerer udbetalingen af indekstillæg til indeksskontrakter.

Udgangspunktet i anbefalingen fra udvalget er, at alle rimelige pensionsordninger skal kunne udtages forlods på skifte mellem ægtefæller. *Rimelige pensionsordninger* er især pensionsordninger, som er sædvanlige i et ansættelsesforhold.

Derimod finder et flertal af udvalgets medlemmer, at *ekstra opsparing* til pension må sidestilles med anden opsparing og indgå i delingen med den anden ægtefælle, hvis denne ikke har foretaget tilsvarende opsparing.

I bemærkningerne til lovudkastet angående ægteskabets retsvirkninger nævner udvalget imidlertid eksempler på typer af pensionsrettigheder, som kan udtages forlods i medfør af udkastets § 16b, stk. 1. Bestemmelsen omhandler rimelige pensionsrettigheder. Ifølge bemærkningerne nævnes indeksskontrakter som en pensionsordning, som skal kunne udtages forlods.

Hvis ovennævnte definition på rimelige pensionsordninger, som ikke er ekstra opsparing, skal fastholdes, finder Økonomistyrelsen ikke umiddelbart, at der er grundlag for at holde en aftale om indeksskontrakter ude af fællesboet med hjemmel i § 16b, stk. 1.

Dette skyldes især, at ordningen netop er en opsparing, som primært er tegnet ved siden af en anden pensionsdækning.

Lov nr. 724 af 15/9 1999 om pristalsreguleret aldersopsparing § 10 foreskriver, at indehaveren af en kontrakt ikke kan overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over den iht. kontrakten tilkommende ret. Dette taler derfor for at udtage kontrakterne forlods, som foreslået i Betænkningen.

Bestemmelsen understreger dog primært, at kontrakterne er personlige og uoverdragelige, og at der derfor ikke kan foretages udlæg i kontraktens indestående under ind- og udbetalingsperioden.

Udviklingen af almindelige pensionsordninger, primært i medfør af ansættelsesforhold, har i dag medført, at ordningerne fremstår som *ekstra opsparing*. For kontrakter oprettet i pengeinstitutter vil indestående i dag ofte andrage mellem 100.000 kr. og 150.000 kr.

Der er i § 21 i bekendtgørelse nr. 259 af 13/4 2004 om pristalsreguleret aldersopsparing i pengeinstitutter hjemmel til at ophæve disse kontrakter før udbetalingstidspunktet. Derfor vil et indestående på disse kontrakter kunne benyttes til at kompensere den anden ægtefælle i følge § 16 d og e, i lovudkastet, jf. desuden § 16 f, stk. 1.

2) Bemærkninger vedrørende tjenestemandspensionsordningen

Økonomistyrelsen administrerer beregningen og udbetalingen af tjenestemandspensioner.

Vi skal foreslå, at forslaget vedr. beregning for opsat deling af tjenestemandspensionen forenkles med henblik på de administrative konsekvenser, jf. metode 7, som gennemgås i Betænkningens bilag 3.

Det foreslås i bilag 3, at beregningen af den opsatte deling skal ske på separationsstidspunktet. Da beregningen er relativt tidskrævende, skal vi foreslå, at beregningen fremrykkes til skilsmissetidspunktet. Vi henviser til, at beregningen vil være overflødig i alle de tilfælde, hvor separationen bortfalder som følge af genoptagelse af samlivet.

Økonomistyrelsen skal endvidere foreslå, at den fraskilte ægtefælle først begynder at få udbetalt en andel af tjenstemandens pension ved det fyldte 65. år, uanset hvornår tjenestemanden er gået på pension og uanset afskedsårsag.

Baggrunden for dette forslag er, at den foreslåede ordning medfører betydeligt administrativt merarbejde, fordi den relativt komplicerede beregning ifølge forslaget skal foretages, både når tjenestemanden begynder at få udbetalt pension, og når denne fylder 65 år.

Forslaget skal ses i lyset af, at den fraskilte ægtefælle på skilsmissetidspunktet næppe kan have en berettiget forventning om at kunne få andel i pensionen før tjenestemandens fyldte 65 år, som også er aldersgrænsen for opnåelse af folkepension.

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Dansk Arbejdsgiverforening
Vester Voldgade 113
1790 København V

Telefon 33 38 90 00
Telefax 33 12 29 76
Kontortid 8.30-16.30
E-mail: da@da.dk
Giro 5 40 08 99

3. januar 2006

SEM

03-01-06 Høringssvar ægtefælle-
pensionsudvalgets betænkning.doc

Ægtefællepensionsudvalgets betænkning

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) finder, at ægtefællepensionsudvalgets forslag til ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger vedrørende pensioners behandling ved skifte af fællesbo vil kunne medvirke til at løse en række af de problemer, som den eksisterende retsstilling skaber. Udvalgets forslag er således i højere grad end den eksisterende retsstilling i overensstemmelse med de målsætninger for opbygningen af pensionsrettigheder, som hele pensions-systemet bygger på.

Udvalgets forslag sikrer desuden en håndtering af de pensionsmæssige forhold i forbindelse med separation og skilsmisse, som er i overensstemmelse med den udbygning af pensionsordninger, der har fundet sted siden starten af 1990'erne. Det fremgår af Økonomi- og Erhvervsministeriets rapport om pensionsopsparingen i Danmark (Økonomisk Tema nr. 2 af 23. november 2005), at 96 pct. af lønmodtagerne i dag foretager pensionsopsparing. Derfor vil begge ægtefæller have pensionsrettigheder i langt hovedparten af de separationer og skilsmisser, som forslaget kommer til at finde anvendelse på.

DA er enig i, at udgangspunktet om udtagelse af egne pensionsordninger i ganske særlige tilfælde, hvor der er meget store forskelle på ægtefællernes opbygning af pensionsrettigheder, bør kunne modificeres.

DA kan således tilslutte sig hovedparten af udvalgets forslag.

Imidlertid indeholder forslaget også elementer, som vil virke fordyrende, administrationskrævende samt gøre separationer og skilsmisser unødigt komplicerede. Dermed bliver det vanskeligt for de direkte involverede parter at overskue separationen/skilsmissen.

Efter DA's opfattelse vil nogle elementer i forslaget betyde, at der kan fremsættes krav om kompensation i for mange tilfælde. Desuden vil man i et endnu større antal tilfælde skulle vurdere, om der er grundlag for at fremsætte kompensationskrav. Dermed bliver separationer og skilsmisser meget mere komplicerede end i dag og parterne må forventes at få brug for eksterne rådgivere i et langt videre omfang.

Derfor kan DA ikke tilslutte sig følgende elementer i forslaget:

1. Definitionen af rimelige pensionsordninger i forslagets § 16b, stk. 1.
2. Kompensationsreglen i § 16d, som finder anvendelse, når den ene ægtefælle har været fraværende fra arbejdsmarkedet af hensyn til familien eller den anden ægtefælle.
3. Muligheden for at foretage indgreb i en arbejdsmarkedspensionsordning i § 16f, stk. 3.

Ad 1 Definitionen af rimelige pensionsordninger i forslagets § 16b, stk. 1.

Udgangspunktet for vurderingen af om indbetalinger til en pensionsordning anses for rimelige er det niveau for pensionsbidrag, som er aftalt i overenskomsterne inden for det pågældende område. Det anføres i bemærkningerne til § 16b (betænkningen side 230 nederst):

”Pensionsindbetalinger ud over en sædvanlig arbejdsmarkedspension, som har til formål at bringe den i pensionsmæssig henseende ringest stillede ægtefælle op på niveau med den anden ægtefælle, vil derfor som udgangspunkt skulle anses som en del af en rimelig pensionsordning, hvis ægtefællernes økonomiske forhold i øvrigt tilsiger en sådan ekstra opsparing.

Andre pensionsindbetalinger – ud over de på indbetalingstidspunktet sædvanlige arbejdsmarkedspensionsbidrag eller tilsvarende indbetalinger – vil derimod som udgangspunkt falde uden for det rimelige, særlig i de situationer, hvor kun den ene foretager ekstra pensionsopsparing.”

Efter DA's opfattelse vil ovenstående afgrænsning med det nuværende indbetalingsmønster til pensionsordninger indebære, at parterne i langt de fleste separationer og skilsmisser skal vurdere, om nogle indbetalinger alligevel skal inddrages i bodelingen.

En lang række lønmodtagere på LO/DA-området er startet på at indbetale til pension i starten af 1990'erne. Bidragsprocenterne til disse ordninger var i en række år, mens ordningerne blev opbygget, ikke af en størrelse, som giver den enkelte lønmodtager en indtægt som pensionist, som svarer til det niveau, som mange lønmodtagere ønsker. Lønmodtagerne har også ved efterfølgende urafstemninger godkendt yderligere forhøjelser af pensionsbidraget.

Derfor har mange lønmodtagere i denne opbygningsfase foretaget supplerende indbetalinger til pension. Disse indbetalinger vil efter de citerede formuleringer formentlig blive betragtet som ikke-rimelige og skal derfor indgå i bodelingen.

Det er umiddelbart vanskeligt at se, hvorfor supplerende bidrag, som indbetales i en opbygningsfase, skal deles, mens obligatoriske bidrag uanset størrelse ikke skal deles. Det obligatoriske bidrag, som indbetales til en fuldt udbygget ordning, vil ofte overstige den samlede indbetaling af det obligatoriske bidrag i opbygningsfasen og et supplerende bidrag.

Denne delingsregel forekommer hverken hensigtsmæssig eller fornuftig.

DA er derimod enig i, at indbetalinger, som har en spekulativ karakter rettet mod den forestående separation eller skilsmisse skal indgå i delingen. Afgrænsningen bør i stedet rettes mod disse indbetalinger. Det vil dels være i større overensstemmelse med indbetalingsmønsteret på

pensionsområdet, dels vil det sikre, at man ikke i et meget stort antal separationer og skilsmisser skal overveje, om nogle pensionsrettigheder alligevel skal indgå i bodelingen.

Ad. 2 Kompensationsreglen i § 16d, som finder anvendelse, når den ene ægtefælle har været fraværende fra arbejdsmarkedet af hensyn til familien eller den anden ægtefælle.

Efter DA's opfattelse indeholder denne regel så mange skønsmæssige afgrænsninger, at den i sig selv vil være konfliktskabende. Desuden vil omkostningerne til etableringen af det grundlag, som parterne skal foretage deres vurderinger på, i mange tilfælde overstige det kompensationsbeløb, som kan blive resultatet af vurderingerne.

Det vil eksempelvis kunne være et konfliktfelt, når parterne i en separations- og skilsmisssituation skal afgøre, hvorfor den ene ægtefælle i en periode var helt eller delvist fraværende fra arbejdsmarkedet. Var det af hensyn til familien eller var det primært af andre grunde som f.eks. lyst til at have øgede muligheder for at dyrke fritidsinteresser, på grund af utilfredshed med eller manglende lyst til arbejdet, problemer med kolleger mv.?

Reglens skønsmæssige karakter vil indebære, at parterne i mange separationer og skilsmisser skal overveje om der er basis for et krav om kompensation. Derfor vil reglen forøge de administrative byrder forbundet med separationer og skilsmisser, retsstillingen vil blive mere uoverskuelig for de involverede parter og behovet for ekstern bistand fra rådgivere vil blive forøget.

Det øgede behov for eksterne rådgivere vil samlet set fordyre separationer og skilsmisser i forhold til i dag.

Ad 3. Muligheden for at foretage indgreb i en arbejdsmarkedspensionsordning i § 16f, stk. 3.

Udvalgets forslag indeholder mulighed for at kompensere ved hjælp af en løbende livsvarig pensionsordning i såvel det tilfælde, hvor den ene ægtefælle har været fraværende fra arbejdsmarkedet af hensyn til familien eller den anden ægtefælle (§ 16d) og i de tilfælde, hvor der er stor forskel på pensionsrettighederne (§ 16e).

DA finder, at denne mulighed indebærer et brud på forudsætningerne for oprettelsen af obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger.

Arbejdsmarkedspensionsordningerne har gennem deres obligatoriske karakter sikret udbredelse af pensionsordninger til alle medarbejdere omfattet af en kollektiv overenskomst om løn og ansættelsesvilkår uden forudgående individuel helbredsbedømmelse. Ordningerne er desuden etableret på et fælles-kønsgrundlag, hvilket indebærer, at der i pensionsmæssig henseende sker en omfordeling fra mænd til kvinder (kvinder og mænd får samme månedlige ydelse for samme opsparing desuagtet at kvinder statistisk lever længere end mænd). Dermed opfylder disse pensionsordninger også flere socialpolitiske og ligestillingsmæssige mål.

Hovedformålet med etableringen af arbejdsmarkedspensionsordningerne var at sikre den enkelte en alderspension. Derfor er ordningerne opbygget som løbende livsvarige ordninger.

Hovedformålet om at sikre den enkelte en alderspension kombineret med ordningernes obligatoriske karakter medfører, at det for arbejdsmarkedets parter er afgørende, at ordningerne er

sikret mod indgreb fra udenforstående. Derfor har arbejdsmarkedets parter for arbejdsmarkedspensionsordningerne aftalt, at ordningerne ikke kan genkøbes. De kan heller ikke overdrages, pantsættes eller gøres til genstand for kreditorforfølgning.

Arbejdsmarkedets parter har fastsat disse betingelser som led i en udmøntning af overenskomsternes protokollater om oprettelse af arbejdsmarkedspensionsinstitutter. Reglerne fremgår ofte af pensionsregulativer o. lign. for det enkelte selskab.

Efter DA's opfattelse indebærer forslagets § 16f et indgreb i arbejdsmarkedets parter frie forhandlingsret, som bl.a. er sikret ved Danmarks ratifikation af ILO-konvention nr. 87 og 98. Der henvises i den forbindelse til sidste afsnit i betænkningens bilag 5, side 317-318, hvor Beskæftigelsesministeriet anfører følgende:

"Til brug for vurderingen af problemstillingen har Beskæftigelsesministeriet den 18. maj 2005 modtaget Protokollat om etablering af en pensionsordning om oprettelse af Industriens Pensionsforsikring A/S. Det fremgår af protokollatets pkt. 11, at der nedsættes et teknisk udvalg som skulle udarbejde vedtægter for de nævnte selskaber samt forslag til pensionsregulativ. Såfremt der i forbindelse med dette udvalgs arbejde er aftalt uoverdragelighed, er det Beskæftigelsesministeriets opfattelse, at ILO-konventionerne vil have en vis betydning for afgørelsen af om der er tale om et indgreb i retten til kollektive forhandlinger."

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Sign. Steen Müntzberg

Ministeriet for Familie og
Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 10. januar 2006

MODTAGET

11 JAN. 2006

Familiestyrelsen

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning nr. 1466/2005

LO har modtaget betænkningen fra Ægtefællepensionsudvalget og Familiestyrelsens ligestillingsvurdering i høring. I den anledning skal LO udtale:

LO kan støtte betænkningens hovedkonklusion, hvorefter alle pensionsordninger, og ikke som i dag kun uoverdragelige pensionsrettigheder, bør holdes uden for den almindelige ligedeling ved separation og skilsmisse, og dermed følge ejerægteskabet.

Herved opnås en løsning på det ofte rejste problem, at det kan opfattes som urimeligt eller uforståeligt, at pensionsrettigheder forskelsbehandles ved skilsmisse; især hvor den ene ægtefælle risikerer at skulle dele sin pensionsordning med en ægtefælle, som udtager sin egen forlods.

LO kan endvidere tilslutte sig, at der ved skilsmisse efter længerevarende ægteskaber efter omstændighederne kan tilkendes en økonomisk kompensation til en i pensionsmæssig henseende ringere stillet ægtefælle.

LO er derimod ikke enig med betækningsflertallet i, at en ordning, hvor hver især udtager egne pensionsrettigheder begrundes de mange og komplicerede "udligningsregler" i form af økonomisk kompensation fra den ene ægtefælle til den anden, som udvalgets flertal foreslår, og som reelt modvirker det angivne hovedsigte med at pensionsrettigheder ikke indgår i bodelingen ved skilsmisse.

Der henvises herved til forslagene om

- at alle "ekstraindbetalinger" til en pensionsordning uanset hovedreglen indgår i ligedelingen,
- reglen om "fællesskabskompensation" ved både kortere og længerevarende ægteskaber, og uden hensyntagen til formueforholdene i boet,
- kompensation ved længerevarende ægteskaber, også hvor der ikke er økonomiske midler af betydning i boet.

At den samlede pensionsformue er vokset markant dækker i høj grad over, som udvalget selv konstaterer, at stadigt flere personer i dag har egne supplerende pensions-

ordninger. Dette skyldes ikke mindst udbredelsen af de overenskomstbaserede, obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger gennem de seneste årtier samt de danske kvinders markant høje erhvervsfrekvens.

Den samfundsøkonomiske og menneskelige værdi af, at flest mulige har en supplerende pensionsordning har der været bred politisk enighed om i Danmark.

Betænkningens forslag indebærer komplicerede og skønsmæssige udligningsregler ved skilsmisser efter såvel kortere- som længerevarende ægteskaber, som efter LO's vurdering vil skabe tvivl hos den enkelte lønmodtager om værdien af dennes pensionsordning. Dels hvor denne på skilsmissetidspunktet (evt. efter flere skilsmisser) stilles over for et økonomisk kompensationskrav fra den anden ægtefælle, under henvisning til, at han eller hun er sikret en livsbetinget pensionsydelse gennem en obligatorisk arbejdsmarkedspension (uden genkøbsadgang). Dels generelt for såvel gifte som ugiftes overvejelser om deres fremtidige alderssikring.

Det må antages, at det langt oftere vil være fornødent for ægtefæller at indhente professionel rådgivning ved skilsmisedelinger, hvis betænkningens forslag gennemføres.

Forslagets mange kompensations- og udligningsregler på et tidspunkt, hvor arbejdsmarkedspensioner og andre supplerende pensionsordninger har nået en vid udbredelse og en stadigt større dækningsgrad, fx senest aftale om indbetaling af pensionsbidrag under den del af barselorloven, hvor lønmodtageren oppebærer barselsdagpenge på det offentlige arbejdsmarked, er udtryk for en tilbageskuende lovgivning, der for at løse et ikke nærmere dokumenteret antal problemer ved skilsmisse, medfører uforholdsmæssigt indgribende og omkostningskrævende indgreb i arbejdsmarkedspensionsordningerne, og komplicerer pensionsspørgsmålet unødigt for de mange.

Hertil kommer, at LO anser forslaget om at kompensere i en arbejdsmarkedspensionsordning for et fundamentalt indgreb i og brud på forudsætningerne for opbygningen af arbejdsmarkedspensionsordningerne, som LO på det skarpeste må tage afstand fra.

Baggrunden for de aftaler, som har ført til udbredelse af arbejdsmarkedspensionsordningerne, blev skabt ved Fælleserklæringen mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter af 1987.

Et af grundprincipperne for arbejdsmarkedets parters etablering af arbejdsmarkedspensionsordningerne er gennem obligatoriske ordninger at sikre den enkelte en livsbetinget supplerende pensionsydelse, som står i forhold til indtægten som erhvervsaktiv. Den obligatoriske karakter af arbejdsmarkedspensionsordningerne er en forudsætning for at kunne sikre alle arbejdstagere uden brug af individuelle helbredsbedømmelser, ligesom der herigennem indenfor det eller de pågældende overenskomstområder sikres en udligning af pensionsomkostningerne mellem mænd og kvinder, med henblik på samme årlige pensionsydelser, uafhængig af kvinders gennemsnitligt længere levealder.

Derfor er der skabt et værn om pensionsordningerne, således at de ikke kan overdrages, pantsættes eller gøres til genstand for kreditorforfølgning. De kan endvidere kun i ganske begrænsede tilfælde – fx i forbindelse med emigration – genkøbes.

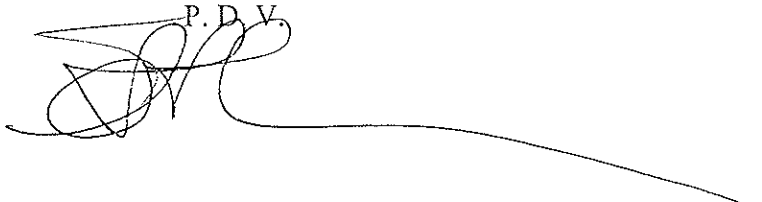

Betænkningens vidtgående kompensations- og udligningsregler griber på afgørende punkter ind i de overenskomstregulerede pensionsordninger, idet udvalgsflertallets forslag forudsætter ændringer i disses vedtægter mv., samt pålægger pensionsinstitutterne øgede administrative omkostninger til systemomlægninger m.m.

Der er på afgørende punkter tale om et brud på de fælles forudsætninger, arbejdsmarkedets parter har haft gennem opbygningen af de supplerende pensionsordninger. I den forbindelse skal LO ikke undlade at henlede opmærksomheden på iagttagelse af ILO-konventionerne om forhandlings- og organisationsretten, særligt konventionerne nr. 87 og 98, jf. bl.a. betænkningens bilag 5, Beskæftigelsesministeriets redegørelse af 9. juni 2005 til udvalget.

For så vidt angår forslag om en revision af enkepensionsloven, kan LO tilslutte sig mindretalsudtalelsen i betænkningen side 214.

LO finder ikke tilstrækkelig anledning til at fremkomme med bemærkninger til Familiestyrelsens ligestillingsnotat.

I øvrigt kan LO fuldt ud tilslutte sig det af udvalgets mindretal (repræsentanter for arbejdsmarkedets parter og Forsikring & Pension) i betænkningen fremførte.

P. D. V.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
DK-1470 København K

Vores ref. ASE/si/hes

Journalnr. 1.3.1.9-004

Deres ref. 04-5013-00036

Dato 03.01.2006

Høringssvar til Ægtefællepensionsudvalgets betænkning

Forsikring & Pension (F&P) skal indledningsvis takke for muligheden for at afgive bemærkninger til Ægtefællepensionsudvalget betænkning.

F&P har som bekendt haft sæde i Ægtefællepensionsudvalget og gennem udvalgets lange virke bidraget aktivt til udvalgets arbejde. F&P finder det glædeligt, at udvalgets betænkning nu foreligger og at udvalget deri kommer med et forslag til ændring af lov om ægteskabets retsvirkning, der vil forbedre retstilstanden for pensioners deling ved separation og skilsmisse.

F&P vil i dette høringssvar alene forholde sig til betænkningens forslag til ændring af lov om ægteskabets retsvirkning. F&P er en del af betænkningens mindretal på dette område og henviser derfor i øvrigt til mindretalsudtalelserne i betænkningen.

Lovudkastets hovedprincipper

Lovudkastet bygger på det faktum, at der med arbejdsmarkedspensionernes indførelse er gennemført det princip i det danske pensionssystem, at den enkeltes pensionsindkomst i højere grad står i forhold til vedkommendes indkomst som erhvervsaktiv. En konsekvens heraf er, at lavere lønninger giver lavere pension og at en kortere eller løsere tilknytning til arbejdsmarkedet giver mindre pension. Dette princip indebærer et positivt incitament i forhold til arbejdsudbuddet, bl.a. fordi der vil være en indkomstnedgang ved overgang til pension.

Forskellene i ægtefællernes pensionsmæssige stilling vil således afspejle forskellene i ægtefællernes arbejdsmarkedstilknytning, herunder såvel fravær fra arbejdet som uddannelses- og dermed lønniveau.

Den bedste måde at sikre begge ægtefæller en tilstrækkelig alderdomsforsørgelse på er derfor at sikre, at kvinderne - på lige fod med mændene - opbygger en tilstrækkelig pensionsordning. Herunder at der i forbindelse med fravær fra arbejdsmarkedet også foretages pensionsopsparing. Dette er heldigvis også den udvikling der ses. En udvikling som bl.a. understøttes af de seneste overenskomstfornyelser, hvor det i vidt omfang er blevet aftalt, at der indbetales pensionsbidrag under barselsorlov.

Dette er baggrunden for hovedprincippet i betænkningens lovudkast, nemlig at hver ægtefælle beholder sin egen rimelige pensionsordning ved skilsmissem. F&P kan tilslutte sig dette hovedprincip, der gør op med den gældende urimelige retstilstand, hvor den ene ægtefælle kan stå med både sin egen og halvdelen af ægtefællens pension, mens den anden ægtefælle alene står tilbage med halvdelen af sin egen pension.

F&P mener, at dette hovedprincip vil være en klar forbedring af retstilstanden i forhold til nu. F&P kan støtte, at princippet vedtages med virkning hurtigst muligt.

Administrerbare løsninger

F&P's medlemmer udbyder og administrerer de pensionsordninger, der efterspørges. På det individuelle marked er det den enkelte kunde, der træffer et forbrugsvalg. På markedet for arbejdsmarkedspensioner er det aftaleparterne på arbejdsmarkedet, der fastlægger, hvorledes pensionsordningerne skal udformes og hvad de skal indeholde.

På vegne af F&P's medlemmer og de kunder og medlemmer, der har pensionsordninger hos pensionsinstitutterne, er det derfor i F&P's interesse at søge regler, der er så enkle og billige at administrere som muligt. Og regler kunderne og medlemmerne kan forstå og gennemskue konsekvensen af.

Betænkningens lovudkast betyder, at man i sidste instans skal kunne dele en løbende livsvarig pension i forbindelse med separation og skilsmisse. Disse rettigheder er såkaldte eventualrettigheder, idet retten til pensionen først bliver aktuel, hvis forsikrede oplever pensioneringstidspunktet. Hvor stor en samlet pension, forsikrede er berettiget til, afhænger af, hvor længe forsikrede lever og dermed hvor mange år, der udbetales en pension. Dette forhold har været en af begrundelserne for, at disse rettigheder under gældende lovgivning ikke deles. Hvis betænkningens udkast følges, vil en lang række pensionsinstitutter derfor skulle bevæge sig ind på hidtil ubetrådt grund.

F&P finder det positivt, at det i vidt omfang er op til det enkelte pensionsinstitut at fastlægge, hvilken eller hvilke delingsmetoder det vil tilbyde. Det ændrer imidlertid ikke ved, at det for mange pensionsinstitutter vil stille krav om, at pensionsinstitutterne udvikler nye tekniske løsninger samt tilpasser deres aftalegrundlag til den ændrede lovgivning. I medlemsejede pensionsinstitutter vil disse ændringer kunne være underlagt generalforsamlingsbeslutning. Generalforsamlingerne finder sted i foråret og efterfølgende, vil der kunne stilles krav om urafstemning om de besluttede ændringer, ligesom overenskomstparterne i visse tilfælde vil skulle godkende ændringerne. F&P finder det derfor nødvendigt, at pensionsinstitutterne først skal have implementeret den eller de delingsmetoder, de vil tilbyde for løbende livsvarige pensioner den 1. januar 2008.

Af betænkningen fremgår det, at pensionsinstitutterne kan forlange en tro- og love erklæring for at sikre at forudsætningerne for at dele en pensionsordning er til stede. Såfremt delingsmuligheden gennemføres skal F&P anmode om, at afgivelse af urigtige oplysninger i erklæringen strafbelægges.

At det kun er i sidste instans, at en løbende livsvarig pension vil skulle deles, ændrer ikke ved det forhold, at alle pensionsinstitutter skal implementere en teknik til deling af eventualrettigheder, også selvom teknikken kun sjældent vil skulle finde anvendelse. Det er vanskeligt at estimere, hvad det vil koste at udvikle og implementere disse nye teknikker. Af betænkningen fremgår det, at pensionsinstitutterne kan opkræve omkostninger fra de kunder/medlemmer, der skal have delt en pensionsordning. F&P finder det i sagens natur vigtigt, at denne del af forslaget fastholdes, hvis delingsmuligheden gennemføres.

F&P skal på den baggrund gentage mindretallets synspunkter i betænkningen om, at der allerede findes andre måder, hvorpå en urimeligt stillet ægtefælle kan kompenseres enten via regler om vederlag ved misbrug af fællesejemidler eller via regler om ægtefællebidrag.

Gennemskuelige regler

F&P har tre motiver til at ønske gennemskuelige regler, idet det første motiv egentlig kan stå alene:

1. For det første er det fremmede for retssikkerheden og retsforståelsen, at lovgivningen udformes på en måde, der i videst muligt omfang giver den enkelte mulighed for at gennemskue sin retsstilling.
  2. For det andet finder kunder og medlemmer ofte pensionsforhold uforståelige og uigennemskuelige. Uigennemskuelige delingsregler vil forøge denne opfattelse og risikerer derfor i sidste instans at mindske opbakningen og interessen for pensionsforhold.
  3. For det tredje vil pensionskunderne henvende sig til pensionsinstitutterne for at søge rådgivning om delingsreglerne og pensionsinstitutterne er ifølge bekendtgørelse om god skik forpligtede til at rådgive kunderne eller henvise dem til anden rådgivning. Rådgivning om reglerne i betænkningens lovudkast er kompliceret og forudsætter generel indsigt i de forsikredes og deres ægtefællers økonomiske forhold. Måtte pensionsinstituttet ikke være i stand til at fremskaffe et fyldestgørende grundlag for sin rådgivning eller måtte pensionsinstituttet - bl.a. af hensyn til at pensionsordningens omkostningsniveau - vælge at henvise forsikrede til anden rådgivning, vil ægtefællerne formentlig ofte være nødt til at henvende sig til en advokat med de omkostninger for ægtefællerne, som det medfører.
- ./ For at klargøre problemerne med de uigennemskuelige regler har F&P udarbejdet vedlagte skema (bilag 1), der viser hvilke forhold der skal belyses i en rådgivningssituation.

Selvom det kan synes enkelt blot at skulle besvare maksimalt 6 spørgsmål, før man ved, om man skal dele sin pensionsordning med sin ægtefælle ved skilsmisse, er der visse komplikationer. Det første problem er, at man først på skilsmissetidspunktet kan finde ud af, om pensionsordningen skal deles. Den enkelte kan derfor vanskeligt planlægge sin samlede pensionsopsparing. Det andet problem er, at mange ægtefæller ikke selv vil være i stand til at vurdere, om den ene ægtefælle har lidt samlivsskade og dermed har krav på fællesskabskompensation (jf. trin 1) og om den ene ægtefælle er pensionsmæssigt urimeligt stillet (jf. trin 5). Ydermere er de i trin 2 og trin 4 nævnte år for ægteskabets længde jf. betænkningen alene udgangspunk-

tet for de pågældende regler. Først når der efter en årrække er udviklet en domspraksis, vil man vide, hvornår åremålskravet alligevel ikke behøver at være opfyldt til punkt og prikke.

I betænkningen er der ikke redegjort for, hvor mange skilsmisser man forventer, der vil skulle hele vejen igennem til trin 6 og hvor mange skilsmisser, der så at sige udskilles på de enkelte trin. Alene på de trin, hvor ægteskabets længde er afgørende, findes der tal, jf. også betænkningen. Således var der i 2002 9.881 skilsmissepar ud af de i alt 15.304 skilsmisser, der skulle gå videre fra trin 2 og 4.049 skilsmissepar, der skulle gå videre fra trin 4. I disse tal er der i sagens natur ikke taget højde for, at åremålskravene ikke er entydige. Der er derfor ingen der ved i hvor mange tilfælde, der rent faktisk vil skulle ske en deling af pensionsordningerne.

F&P finder, at betænkningen lægger op til en for snæver definition af begrebet rimelige pensionsordninger, jf. trin 3, idet det alene omfatter sædvanlige arbejdsmarkedspensioner. F&P finder det uheldigt, såfremt denne definition vil betyde, at uproportionalt mange skilsmissepar vil ende i en situation, hvor der skal kompenseres for ganske fornuftige og i enhver anden sammenhæng rimelige pensioner.

F&P foreslår, at man i stedet viderefører princippet fra den gældende regel i retsvirkningslovens § 23, stk. 2, således at det alene er ordninger af spekulativ karakter - det vil sige som er etableret eller forøget ved misbrug af fællesejemidler - der bør ligedeles.

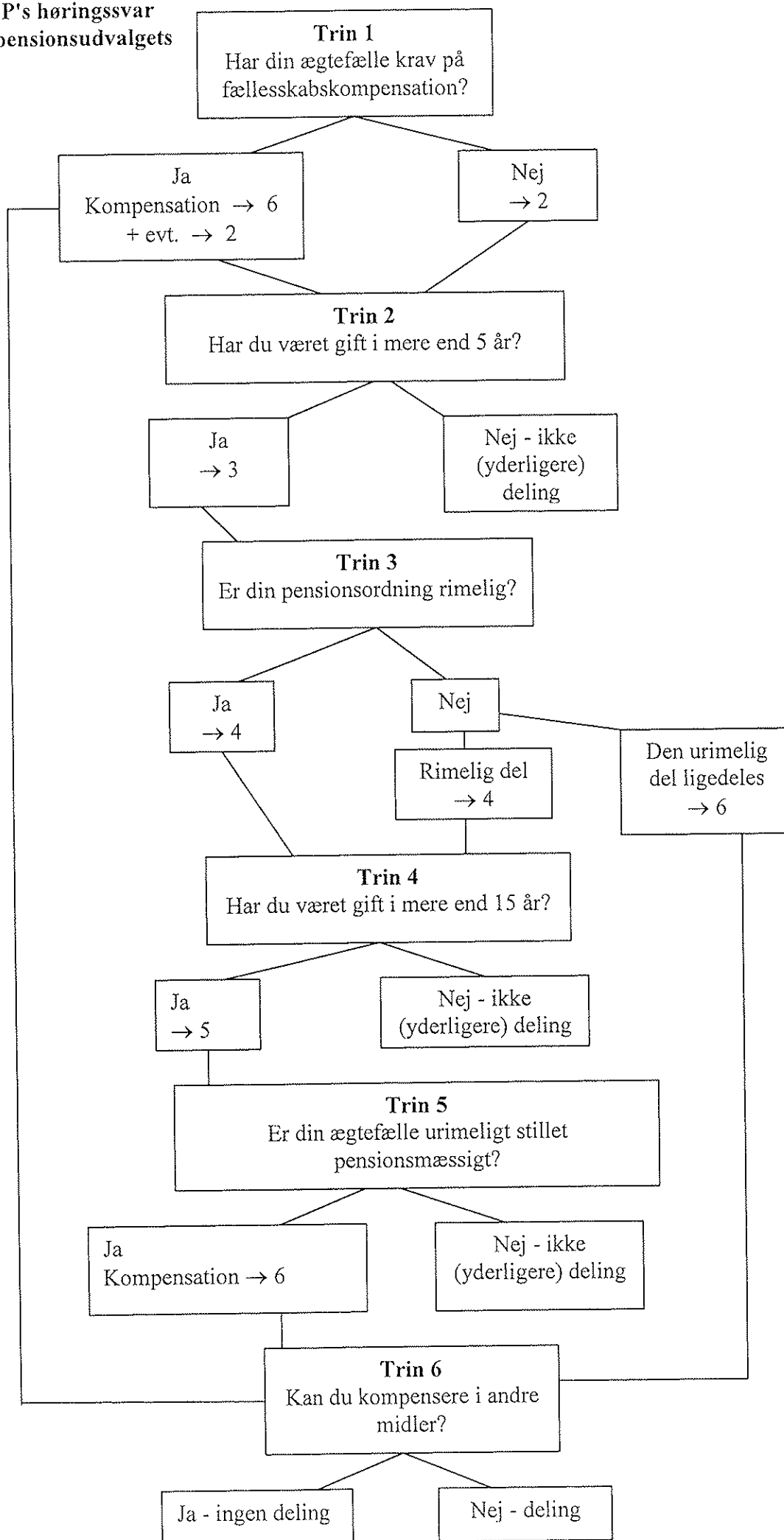
***

F&P står om ønsket til rådighed for uddybende bemærkninger eller supplerende oplysninger.

Venlig hilsen

Anne Seiersen

Bilag 1 til F&P's høringsvar
til Ægtefællepensionsudvalgets
betænkning

Ministeriet for Familie- og forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 3. januar 2006
GTH/bef

Sagsnr. 200500078-109

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning - ægtefællers pensionsrettigheder

AC har modtaget ministeriets brev af 22. november 2005 vedrørende ovennævnte.

Til hovedforslaget kan AC, idet mindretallets indstillinger støttes, knytte følgende kommentarer:

AC tilslutter sig udvalgets konstatering af, at stadig flere får egne pensionsordninger, hvorfor der i fremtiden bliver mindre behov for at udligne pension ved skilsmisse.

Udvalgets rapport viser (side 65-66), at målt over perioden 1995-2002, har ca. 77% af alle ægtepar begge indbetalt til en pensionsordning. Heraf har halvdelen indbetalt med samme procent.

For dem med forskellige bidragsprocenter, én mellemhøj/en lav - der udgør 25% af alle ægteparrene - har kvinden typisk indbetalt det højeste bidrag. I gruppen mellemhøj/høj er kvindernes indbetalingsmønster det samme som mændenes.

Endelig er der en restgruppe på godt 2,5% af alle par, hvor der er stor forskel i bidragsprocenterne, hvor det er mændene, der har den høje bidragsprocent (over 17%).

Dette overordnede billede sammenholdt med, at der på hele det offentlige overenskomstområde, med ca. 700.000 ansatte, i 2005 er aftalt fuld pensionsindbetaling under den dagpengeberettigede barselsorlov, har dannet udgangspunkt for AC's stillingtagen til de fremsatte lovudkast.

AC finder, at forslaget hovedregel - at ægtefællerne hver især beholder deres egen pensionsordning - er rigtig. Og støtter at der i langvarige ægteskaber kan være behov for at kompensere en ægtefælle, hvis denne står uden eller med meget ringe pension.

Herved gøres der op med tidligere tiders forskelsbehandling af pensionsordninger, hvor skilsmisser kunne resultere i, at den ene kunne beholde egen arbejdsmarkedspension samtidig med at få ret til halvdelen af den anden ægtefælles individuelt tegnede kapitalpension.

Ud fra ovenstående tal, vurderes reglen om, at ægtefællerne selv ved korterevarende ægteskaber skal være enige om baggrunden for forskellen i deres samlede pensionstilsagn, at være unødigt konflikt skabende. De færreste har jo overblik over deres eget samlede pensionstilsagn og ordningernes opbygning, ligesom (hvilket konstateres side 55) de færreste ved, hvordan pensioner behandles ved skifte.

Da langt de fleste par er pensionsmæssigt godt dækket ind, bør det derfor overvejes, om der er brug for så kompliceret et regelsæt, som flertallet foreslår. Et regelsæt som langt de fleste ægtepar ikke vil kunne gennemskue. Omfanget af rådgivning fra såvel pensionskasser og banker mv. vil vokse, ligesom behovet for advokatrådgivning vil stige. Med de konsekvenser det får for omkostningerne ved ordningerne.

Og i langt hovedparten af alle opgørelserne vil resultatet være, at der ikke er basis for at yde kompensation.

Lovforslaget indebærer endvidere, at der - i formentlig meget få situationer - vil kunne blive tilkendt en kompensation, som skal findes ved deling af depotet i en arbejdsmarkedspension.

Hele pensionsbranchen vil som følge heraf være tvunget til at udarbejde nye - særdeles komplicerede - regler og IT-systemer, som kan håndtere sådanne få tilfælde.

Det foreslås derfor, at når ægtefællen ikke kan finansiere kompensationen af anden vej end i arbejdsmarkedspensionsordningen, pålægges vedkommende bidragspligt af pensionen - men først fra pensioneringstidspunktet. Det samlede bidrag til den tidligere ægtefælle skal svare til den ved skilsmissen beregnede kompensation.

Altså et opsat bidrag i lighed med det lovforslaget foreslår på tjenestemandspensionsområdet.

Lidt populært kan man sammenfattende sige, at i stedet for at lave et fintmasket dyrt sikkerhedsnet under de få som - muligvis - ikke har taget stilling til deres pension, er det bedre for såvel den enkelte som samfundet i almindelighed at fastholde presset for at alle får tegnet pensionsordninger, der sikrer en rimelig indkomst ved pensionering

Tjenestemænd

Som et led i ansættelsen er der for en række tjenestemandsgupper aftalt, at der af tillæg kan indbetales bidrag til supplerende pensionsordninger. Størrelsen af tillæggene og pensionen heraf aftales bl.a. med udgangspunkt i, at der ikke opnås tjenestemandspensionsret af tillæggene.

På denne baggrund foreslås det, at tjenestemandss supplerende pensionsordninger behandles som tjenestemandspension i forbindelse med skilsmisse og separation. Altså en opsat deling - hvor evt. kompensation kommer til udbetaling, når tjenestemanden pensioneres.

Forslaget vil indebære en administrativ forenkling idet der ikke i tilknytning til tjenestemandsansættelsernes supplerende pensionsordninger skal implementeres de teknisk vanskelige opgørelses- og delingsmodeller mv., som er foreslået for de øvrige arbejdsmarkedspensioner, hvor kompensationen skal opgøres/udmåles

Med venlig hilsen

Sine Sørensen

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K
Att.: Malene Vestergaard

3.1.2006

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning: Ægtefællers pensionsrettigheder – behandling på skifte af fællesbo. Betænkning nr. 1466, 2005 samt Familiestyrelsens ligestillingsvurdering af udvalgets forslag.

FTF har i brev af 22. november 2005 modtaget Ægtefællepensionsudvalgets betænkning samt Familiestyrelsens ligestillingsvurdering i høring.

FTF er enig i, at den forskel, der er i lovgivningen i dag, ikke er hensigtsmæssig, idet det alene er karakteren af den opsparede pension, der afgør hvorvidt, den skal deles eller ej. Derfor synes FTF det er positivt, at der kommer et lovfor-slag, der kan være med til at løse de pensionspolitiske problemer, den eksisterende lovgivning og praksis på området skaber.

FTF er således enig i betænkningens hovedkonklusion, der medfører, at alle rimelige pensionsordninger bør holdes uden for den almindelige lighed ved separation og skilsmisse. Endvidere er FTF enig i, at der ved skilsmisse - i helt særlige tilfælde - bør kunne ydes økonomisk kompensation til den pensionsmæssigt ringest stillede part.

På en række punkter mener FTF dog, at forslaget opsætter unødvendigt komplicerede regler for behandling af pensioner. Regler, der givetvis vil omfatte alt for mange skilsmisser og vil kunne få store konsekvenser også for arbejdsmarkedspensionssystemet. Man kan således være bekymret for, om forslagene i rapporten i sit sigte med at fjerne udvalgte "urimeligheder" i stedet skaber nye urimeligheder og samtidig skaber et kompliceret og ugennemsigtigt regelsæt for den enkelte pensionsopsparer. Dette mener FTF er meget utilfredsstillende.

Ifølge forslaget skal alle rimelige pensionsordninger udtages forlods. I bemærkningerne til forslagets § 16b fremgår det imidlertid, at definitionen af rimelige ordninger ikke omfatter pensionsindbetalinger ud over de på indbetalings-tidspunktet sædvanlige arbejdsmarkedspensionsbidrag eller tilsvarende indbetalinger.

Med denne afgrænsning af rimelige pensionsordninger, vil rigtig mange pensionsordninger alligevel skulle indgå i delingen. Personer der har foretaget supplerende indbetalinger i perioder, vil ifølge forslaget skulle inddrage disse i fordelingen. FTF finder forslaget uhensigtsmæssigt.

Ifølge forslaget skal det endvidere være muligt at kompensere for urimeligheder gennem deling eller opsplitning af pensionsrettigheder. I forlængelse heraf forslås det (jf. § 16f, stk. 3), at også arbejdsmarkedspension skal kunne indgå i en sådan opdeling.

Det er FTF's helt klare opfattelse, at forslaget om at kompensere i en arbejdsmarkedspensionsordning er et fundamentalt indgreb i og brud på forudsætningerne for opbygningen af arbejdsmarkedspensionsordningerne.

Det er endvidere FTF's opfattelse, at forslaget skaber usikkerhed om grundlaget for pensionsopsparingen, hvilket kan få negative konsekvenser for opbakningen til arbejdsmarkedspensionsordningerne.

Det er FTF's vurdering, at principperne vil være med til at øge omkostningerne ved separation og skilsmisse betydeligt, ligesom antallet af stridigheder og dermed eventuelle retssager ved skilsmisse givetvis må forventes at stige. Ligeledes er det vurderingen, at det vil blive vanskeligt for den enkelte opsparer at overskue konsekvenserne for pensionsdækningen.

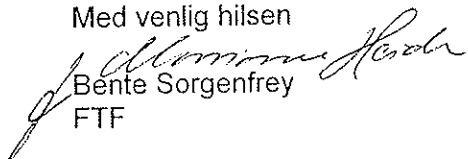
Desuden vil forslaget medføre manglende overblik, forøgede omkostninger ved skilsmisse og forringet gennemskuelighed for den enkelte pensionsopsparer. Forslaget vil løse nogle enkeltstående u hensigtsmæssige tilfælde, men forslaget rammer bredt og vil samlet set givetvis have flere negative end positive konsekvenser.

Det er således helt afgørende for FTF, at de pensionsordninger, som parterne har været enige om at opbygge og forbedre, ikke udhules ved lovgivning eller på anden måde. Det er vigtigt, at man skaber en reel sikkerhed for livsvarig forsørgelse. Den kompensationsregel, som flertallet i udvalget peger på kan føre til deling af pensionsrettigheder og indebærer en reel risiko for udhulning af arbejdsmarkedspensionsordningerne. Dette må FTF tage afstand fra.

Desuden skal det nævnes, at de beskrevne problemstillinger er nogle, der givetvis vil løse sig selv på længere sigt som følge af den generelle udbredelse af pensionssystemet til at omfatte begge køn, pensionsdækning under hele barselsorlovperioden osv. Det synes uproportionelt at udarbejde så omfattende og indgribende regler for deling af pensioner, når det vurderes at være problemer, der på sigt løser sig selv.

Slutteligt skal det nævnes, at FTF kan tilslutte sig mindretallets udtalelser i betænkningen, dog med undtagelse af revision af Enkepensionsloven, hvor FTF er omfattet af flertallets holdninger.

Med venlig hilsen

Bente Sorgenfrey
FTF

Ministeriet for Familie-
og Forbrugeranliggender
Stormgade 2 – 6
1470 København K

Familiestyrelsen

MODTAGET

04 JAN. 2006

Familiestyrelsen

BRINGES

3. januar 2006
13469.37 DAR/AYE

Høring over Ægtefællepensionsudvalgets betænkning, nr. 1466.

Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU) har fra Familiestyrelsen modtaget Ægtefællers pensionsrettigheder – Behandling på skifte af fælles bo – Betænkning nr. 1466 (i det følgende kaldt betænkningen).

CFU skal indledningsvis fremføre, at det er med stor undren, vi erfarer, at CFU først efter Finansministeriets (Personalestyrelsens) mellemkomst er blevet høringspart.

CFU repræsenterer langt størsteparten af de ansatte i staten, samt i henhold til Tjenestemandsløven samtlige tjenestemænd i staten, så derfor må det være naturligt, at CFU er høringspart i en betænkning, der bl.a. omhandler tjenestemandspensionssystemet samt arbejdsmarkedspensionerne.

Dernæst skal vi atter udtrykke vor store utilfredshed med den korte høringsfrist; en høringsfrist, som pludselig – midt i forløbet – blev afkortet med 10 dage – uden, at CFU direkte blev informeret.

Det er absolut utilfredsstillende, at give de berørte høringsparter så få ugers frist, når man tænker på, at udvalget har arbejdet i mere end 7½ år med betænkningen, der i yderste konsekvens kan få meget vidtrækkende følger for mange mennesker i det danske samfund.

CFU fremsender derfor vore foreløbige bemærkninger, men tager et meget stort forbehold for retten til at eftersende yderligere bemærkninger til betænkningen, idet vi forventer, at disse yderligere bemærkninger ligeledes indgår i arbejdet med lovforslaget.

CFU er enig i betænkningens konklusion, at alle pensionsrettigheder – både tjenestemandspension og arbejdsmarkedspensionsordninger - skal holdes uden for deling ved separation og skilsmisse.

Derved opnås, at samtlige pensionsordninger behandles ens i forbindelse med skilsmisse – uanset hvilken pensionsrettighed, der er tale om.

CFU kan tilslutte sig, at der i ganske særlige tilfælde kan ydes en økonomisk kompensation til en person, der på grund af ganske særlige omstændigheder pensionsmæssigt er meget dårligere stillet end ægtefællen.

CFU kan ikke tilslutte sig de mange og forskellige ordninger betænkningen lægger for dagen for at opnå en eller anden form for retfærdighed.

Der vil formentlig ikke være mange kompensationsituationer, men betænkningens mange forslag vil medføre ikke ubetydelige nye regler og systemer for de enkelte pensionsselskaber – for at ganske få personer kan tildeles en her og nu kompensation.

CFU har svært ved generelt at se nødvendigheden af disse mange kompensationsordninger, på et tidspunkt, hvor arbejdsmarkedspensionerne har nået så stor en udbredelse; en udbredelse og dækningsgrad, der ikke vil blive mindre i de kommende år, hvilket bl.a. kan ses af, at CFU på det statslige område har indgået aftale med Personalestyrelsen om, at der i den del af barselsorloven, hvor der modtages dagpenge, nu indbetales pensionsbidrag.

CFU skal i den forbindelse fremføre, at betænkningens kompensationsforslag, hvorefter der kan kompenseres i en arbejdsmarkedspension, opfattes som et betydeligt indgreb i arbejdsmarkedsparternes forhandlings- og aftaleret.

Det er ligeledes CFUs opfattelse, at samme kompensationsforslag er et brud på forudsætningerne for at indgå aftalerne om arbejdsmarkedspensionsordningerne.

Det er CFUs opfattelse, at arbejdsmarkedspensionerne blev opbygget for at sikre den enkelte lønmodtager en vis forsørgelse, når pensioneringstidspunktet blev nået; en forsørgelse som skal stå i forhold til den arbejdsindtægt, som ikke længere er tilstede.

CFU skal i forbindelse med betænkningens forslag om kompensation -- og derved mulig indgriben i arbejdsmarkedspensionerne - henviser til betænkningens bilag 5, Beskæftigelsesministeriets redegørelse om bl.a. ILO-konventionen nr. 87 og 98.

Endelig skal CFU bemærke, at vi generelt kan tilslutte os mindretalsudtalelserne både så vidt angår betænkningen, men også hvad angår revisionen af enkepensionsloven.

Som noget særligt er der som led i ansættelsen for en række tjenestemandsgupper aftalt, at der af tillæg kan indbetales bidrag til supplerende pensionsordninger. Størrelsen af tillæggene og pensionen heraf aftales bl.a. med udgangspunkt i, at der ikke opnås tjenestemandspensionsret af tillæggene.

På denne baggrund foreslås det, at tjenestemænds supplerende pensionsordninger behandles som tjenestemandspension i forbindelse med skilsmisse og separation. Altså en opsat deling - hvor evt. kompensation kommer til udbetaling, når tjenestemanden pensioneres.

Forslaget vil indebære en administrativ forenkling idet der ikke i tilknytning til tjenestemandsansættelsernes supplerende pensionsordninger skal implementeres de teknisk vanskelige opgørelses- og delingsmodeller mv., som er foreslået for de øvrige arbejdsmarkedspensioner, hvor kompensationen skal opgøres/udmåles.

Endelig skal CFU bemærke, at det i Ægtefællepensionsudvalgets betænkning fremgår, at pensionsselskaberne skal holdes udgiftsneutrale i forhold til de forslag, der foreligger. Da udgifterne så må finansieres af ejerægtefællen og/eller af ægtefællen vil det betyde, at der enten vil være en pensionsforringelse for begge ægtefæller, hvis førnævnte omkostninger fratrækkes i pensionsopsparingen, eller at ægtefællerne må erlægge et større eller mindre kontant beløb for disse ydelser. CFU er af den opfattelse, at finansieringen af disse førnævnte ydelser skal kompenseres.

Med venlig hilsen
f. Helmut Madsen

Dan Richardsen